HE 7/2003 vp

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE VUODEN 2003 LISÄTALOUSARVIOKSI

Viitaten tämän esityksen yleisperusteluihin ja yksityiskohtaisten perustelujen selvitysosiin ehdotetaan,

että Eduskunta päättäisi hyväksyä oheen liitetyn ehdotuksen lisätalousarvioksi vuodelle 2003.

Helsingissä 23 päivänä toukokuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Valtiovarainministeri *Antti Kalliomäki*

YLEISPERUSTELUT

Eduskunnalle annetaan hallituksen esitys vuoden 2003 lisätalousarvioksi.

Lähiajan talousnäkymät

Kansainvälisen talouskehityksen epävarmuus heijastuu kuluvana vuonna Suomen kokonaistaloudelliseen kehitykseen. Yhdysvaltojen ja Aasian talousnäkymissä ei ole vielä nähtävissä selkeää käännettä parempaan. Vahvistuva euro ja epävarmuus Suomen kannalta keskeisten vientimaiden talouksissa ovat heikentäneet Suomen vientikysynnän näkymiä. Bruttokansantuotteen ennustetaan yltävän 1,8 prosentin kasvuun, mikä on prosenttiyksikkö vähemmän kuin vielä syksyllä 2002 ennustettiin.

Kokonaistuotannon kasvusta yksityisen kulutuksen osuus näyttää kuluvana vuonna muodostuvan merkittäväksi tekijäksi. Kotitalouksien ostovoiman lisääntyminen palkankorotusten ja veronkevennysten myötä sekä verraten hyvänä pysynyt työllisyystilanne on pitänyt luottamuksen oman talouden näkymiin vahvana. Huolimatta heikentyneestä kysyntätilanteesta yritykset ovat pystyneet välttämään mittavat henkilökunnan irtisanomiset. Lomautuksiin tosin on paikoin jouduttu turvautumaan. Työllisyysasteen arvioidaan kuluvana vuonna olevan 67,4 prosenttia ja työttömyysasteen 9,4 prosenttia.

Työllisyyden edistäminen

Kotimaisen kysynnän ja taloudellisen kasvun vahvistamiseksi sekä hyvän työllisyyskehityksen turvaamiseksi hallitus ehdottaa hallitusohjelman mukaisesti välittömiä elvytystoimia. Lisätalousarvioesityksessä ehdotetaan ansiotulojen verotuksen keventämistä, työvoimapoliittisten määrärahojen lisäämistä sekä muiden työllisyyttä tukevien menojen lisäämistä, julkisten investointien aikaistamista sekä yksityisten investointien käynnistymisen valikoitua tukemista.

Hallitusohjelman mukaisesti ansiotulojen verotusta ehdotetaan kevennettäväksi työllisyyden ja talouskasvun edellytyksien parantamiseksi. Vuoden 2003 verotusta ehdotetaan lisätalousarvioesityksessä kevennettäväksi vuositasolla 295 milj. eurolla. Veroperusteiden muutoksen on tarkoitus tulla voimaan 1.7.2003. Valtion tuloveroasteikon kaikkia marginaaliveroprosentteja ehdotetaan alennettavaksi 0,5 prosenttiyksiköllä ja kunnallisverotuksen ansiotulovähennystä lisättäväksi. Näiden toimenpiteiden seurauksena valtion tuloverotus kevenee vuositasolla 166 milj. euroa. Ehdotetut veroperustemuutokset vähentävät kuntien verotuloja 113 milj. eurolla, mikä kompensoidaan kunnille täysimääräisesti.

Työvoimapoliittisten toimenpiteiden määrärahoja ehdotetaan lisättäväksi yhteensä (nettomääräisesti) noin 23 milj. eurolla. Työllisyyden tukemiseksi ammatillisen lisäkoulutuksen koulutusmäärärahoja ehdotetaan lisättäväksi runsaat 2 milj. euroa pyrkimyksenä hel-

pottaa lisä- ja uudelleenkoulutuksen avulla pysymistä ja uudelleensijoittumista työmarkkinoilla. Työllisyysperusteisten investointien myöntämisvaltuutta ehdotetaan lisättäväksi siten, että vuonna 2004 käytettävissä oleva määräraha kasvaa 2,5 milj. euroa.

Työllistämisen kannalta julkisista investoinneista tärkeään osaan nousevat liikenne- ja viestintäministeriön rata- ja tieverkon määrärahojen lisäykset. Rataverkon korvausinvestointeihin ehdotetaan käytettäväksi 32,6 milj. euroa ja tieverkon perustienpitoon ja kehittämiseen 6,7 milj. euroa.

Tutkimus- ja tuotekehitykseen ehdotetaan määrärahoja 10,3 milj. euroa ja myöntämisvaltuuksia korotettavaksi 12,5 milj. eurolla.

Puuntuotannon kestävyyden turvaamistöihin ehdotetaan 9 milj. euron lisärahoitusta ja lisävaltuutta, joilla toteutettavien töiden työllisyysvaikutus on noin 450 henkilötyövuotta.

Yksityisten investointien tukemiseen liittyen ehdotetaan asuntolainojen valtiontakausvaltuutta korotettavaksi 100 milj. eurolla. Edullinen korkotaso on lisännyt omistusasuntojen rakentamista, jonka edellytyksiä ehdotetaan näin turvattavaksi. Ilman korotusta valtuus loppuisi nykynäkymin kesken. Takauksista noin puolet kohdistuu 30-vuotiaille tai nuoremmille asunnonhankkijoille. Kun takaus on yleensä 20 prosenttia lainasta, valtuuden korotus 100 milj. eurolla vastaa yhteensä noin 500 milj. euron lainasummaa.

Yksityisten investointien käynnistämiseksi ja sen myötä työllisyystilanteen kohentamiseksi Finnvera Oyj:n alueellisen korkotuen piirissä olevien lainojen myöntämisvaltuutta ehdotetaan korotettavaksi 4 milj. euroa ja erityiskorkotuen piirissä olevien lainojen valtuutta 4 milj. euroa eli yhteensä 8 milj. euroa.

Tasapaino

Lisätalousarvioesityksen tasapainottamiseksi hallitus ehdottaa velanoton lisäämistä 516 milj. eurolla. Yhdessä varsinaisen talousarvion kanssa budjettitalouden nettolainanotto kohoaa 1 186 milj. euroon. Kuluvana vuonna valtiontalouden alijäämäksi kansantalouden tilinpidon käsitteillä arvioidaan 0,2 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen ja valtionvelan tasoksi suhteessa bruttokansantuotteeseen 44 prosenttia.

Tuloarviot

Verotuloarvioita alennetaan nettomääräisesti 387,4 milj. eurolla. Tulo- ja varallisuusveron tuottoarviota alennetaan 400 milj. eurolla, ansiotulojen veronkevennyksen, veronsaajien jako-osuuksien muutosten sekä tulopohja-arvion tarkentumisen johdosta. Luovutusvoittojen määrä jäi vuodelta 2001 toimitetussa verotuksessa arvioitua pienemmäksi. Tästä syystä verovuoden 2002 valtion jako-osuutta alennettiin helmikuussa 2003 ja muiden veronsaajien jako-osuuksia korotettiin. Samalla verovuoden 2003 valtion jako-osuus vahvistettiin noin puolitoista prosenttiyksikköä vuoden 2003 talousarvion pohjana ollutta jako-osuusarviota alemmaksi.

Hallituksen eduskunnalle antaman esityksen rataverolaiksi arvioidaan lisäävän verotuloja 12,7 milj. eurolla. Ratahallintokeskuksen

ratamaksutulojen vastaavansuuruinen vähennys katetaan virastolle osoitettavalla määrärahalla.

Osinkotuloarviota nostetaan 209,4 milj. eurolla toteutuneiden kertymätietojen perusteella. Suomen Pankin voiton tuloutus valtiolle vuonna 2003 toteutuu 18 milj. euroa talousarvion tuloarviota alempana.

Euroopan aluekehitysrahastosta saatavia tuloja koskevaa arviota nostetaan 26,8 milj. eurolla. Lisäys johtuu rakennerahasto-ohjelmakauden 1995—1999 sulkemisen ja loppumaksupyyntöjen viivästymisestä. Vuoden 2003 talousarviota laadittaessa oletuksena oli, että rakennerahasto-ohjelmakauden 1995—1999 loppumaksut tuloutuisivat vuoden 2002 aikana.

Lisätalousarvioesitykseen sisältyy määrärahojen lisäyksiä nettomääräisesti yhteensä 365 milj. euroa. Määrärahat

Sopimuskaudelle 2003—2005 tehdyistä valtion virka- ja työehtosopimuksista aiheutuvat henkilöstömenot ehdotetaan otettavaksi huomioon toimintamenomäärärahojen lisäyksenä yhteensä 103 milj. eurolla. Virka- ja työehtosopimukset

Osa vuosien 2000 ja 2001 talousarvioissa päätettyjen myöntämisvaltuuksien nojalla tehdyistä sitoumuksista on purkautunut siten, ettei myöntämisvaltuuksia ole voitu käyttää täysimääräisesti. Purkautuneita rakennerahastojen myöntämisvaltuuksia on todettu vuosina 2000—2002 yhteensä 10,4 milj. euroa ja purkautuneita valtion rahoitusosuuden myöntämisvaltuuksia on todettu samana aikana yhteensä 11,1 milj. euroa. Myöntämisvaltuudet ehdotetaan budjetoitaviksi uudelleen tässä lisätalousarvioesityksessä. Rakennerahastot

Sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuusprosenttia ehdotetaan korotettavaksi 1,05 prosenttiyksiköllä veronkevennysten vaikutusten kompensoimiseksi. Kuntien valtionosuudet lisääntyvät 113 milj. euroa. Valtionosuudet

Kuntien valtionosuuksia ehdotetaan vähennettäväksi 46 milj. eurolla ennakoitua pienemmistä verotuloihin perustuvista valtionosuuksien tasauksista johtuen. Tasausten perusteena olevat kuntien vuoden 2001 lopulliset verotiedot ovat olleet käytettävissä vasta varsinaisen talousarvion hyväksymisen jälkeen.

Puolustusministeriön hallinnonalan tuloarviota ehdotetaan korotettavaksi 18,5 milj. eurolla, mistä 15,7 milj. euroa aiheutuu Hornettorjuntahävittäjäkaluston hankintoihin liittyvistä FMS-järjestelmän mukaisten arviohintojen ja toteutuneiden menojen välisistä eroista kertyneistä tuloista. Suomen ja Venäjän väliseen velkakonversiosopimukseen perustuen ehdotetaan 10,0 milj. Yhdysvaltain dollarin (noin 9,3 milj. euron) suuruista tilausvaltuutta, jolla on tarkoitus tehdä puolustusvoimien kaluston varaosien ja koulutusampumatarvikkeiden sekä kaluston vanhenemistutkimuksen hankintaa koskevia sopimuksia. Puolustusvoimat

Puolustusvoimien materiaalihankinnan tilausvaltuuksiin ehdotetaan menojen vuosittaista ajoittumista koskevia muutoksia. Muu-

tokset mahdollistavat merivoimien kehittämistä koskevat lähinnä Laivue-2000 kokoonpanoon liittyvät uudet linjaukset sekä rahoituksen kohdentamisen paremmin vastaamaan materiaalin hankintasopimusten mukaisia toimitus- ja maksuaikatauluja.

Rauhanturvaaminen

Rauhanturvatoimintaan ehdotetaan lisämäärärahaa 7,8 milj. euroa, mistä 6 milj. euroa aiheutuu siitä, että Suomen Kosovon pataljoona on ottanut KFOR-operaation keskisen prikaatin johtovastuun 1.5.2003 alkaen.

Sisäinen turvallisuus

Rajavartiolaitoksen kaksi Tursas-luokan vartiolaivaa on tarkoitus peruskorjata vuosina 2003 ja 2004. Peruskorjaus suoritettaisiin siten, että vartiolaivat kykenevät öljyntorjuntaan jääolosuhteissakin. Vuodelle 2003 peruskorjaukseen ehdotetaan 12,3 milj. euroa, josta 6 milj. euroa kohdistuu sisäasiainministeriön ja 6,3 milj. euroa ympäristöministeriön hallinnonalalle.

Rangaistusten täytäntöönpano

Vankeinhoitolaitoksen toimintaedellytysten turvaamiseksi ehdotetaan 5 milj. euron lisämäärärahaa vankien määrän nousun sekä vankien kasvaneiden terveydenhoitomenojen johdosta.

Merenkulkulaitos

Merenkulkulaitokselle ehdotetaan 8,0 milj. euroa ennakoitua kovemmasta talvesta aiheutuneisiin jäänmurron lisäkustannuksiin. Merenkulkulaitoksen tuotanto-organisaatioiden liikelaitostamisvalmisteluun ehdotetaan 0,5 milj. euroa.

Koulurakennukset

Home- ja kosteusvaurioisten koulujen korjaamiseen ehdotetaan 3 milj. euron lisämäärärahaa ja 5 milj. euron lisävaltuutta.

Tutkimustoiminnan edistäminen

Suomen Akatemian tutkimushankkeiden myöntämisvaltuuksia ehdotetaan lisättäväksi 4,5 milj. eurolla. Tästä arvioidaan aiheutuvan lisämenoja 0,7 milj. euroa vuonna 2003, 1,6 milj. euroa vuonna 2004, 1,4 milj. euroa vuonna 2005 ja 0,9 milj. euroa vuonna 2006. Lisäksi Akatemian toimintamenoihin ehdotetaan vastaavasta syystä lisäystä 1 milj. euroa.

Tekesille ehdotetaan myönnettäväksi lisää valtuuksia teknologiseen tutkimustoimintaan 5 milj. euroa sekä pääasiassa yrityksille teknologiseen tutkimukseen ja kehittämiseen lisää valtuutta 3 milj. euroa. Lisäksi ehdotetaan teknologia-asiamiesten palkkaamiseen TE-keskuksiin ja Tekesin kautta tapahtuvaan liiketoiminnan kehittämiseen yhteensä 2,2 milj. euroa sekä VTT:n tutkimusedellytysten parantamiseen ja keksijäyritysten rahoitukseen ja neuvontaan yhteensä 1 milj. euroa.

Lisäksi ehdotetaan, että kauppa- ja teollisuusministeriö tai sen valtuuttamat laitokset saavat tehdä toimitussopimuksia vuosina 2003—2005 tieteellisten laitteiden hankintoja ja tutkimuspalveluja varten yhteensä enintään 15 milj. Yhdysvaltain dollarin (noin 14 milj. euron) määrästä.

Terveydenhuolto

Tartuntatautien hoitovalmiuksia ehdotetaan parannettavaksi. SARS-epidemian hoitoon varautumiseen ehdotetaan 0,8 milj. euroa. Lisäksi ehdotetaan kansallisen alkoholiohjelman toimeenpanon tehostamiseen 1 milj. euroa.

Valtion korvauksena Neuvostoliiton partisaani-iskujen kohteiksi joutuneille henkilöille ehdotetaan 1 milj. euroa. Korvaus suoritettaisiin kertakorvauksena 1.9.2003 lukien niille henkilöille, joiden sairauden syntyminen todennäköisillä syillä liittyy partisaani-iskujen aiheuttamaan poikkeukselliseen järkytykseen.

Partisaani-iskujen uhrit

Kansallispuistojen palveluvarustuksen parantamisen ja uusimisen sekä keskeneräisten ympäristötöiden nopeuttamiseen ehdotetaan 3 milj. euroa. Nopeutettaviin kohteisiin kuuluvat muun muassa Saaristomeren, Nuuksion, Leivonmäen ja Repoveden kansallispuistojen palvelut samoin kuin Lapin matkailuelinkeinolle tärkeä Saariselkä—Ivalo-siirtoviemärihanke.

Ympäristön suojelu

Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden turvaamiseen tähtäävän toimintaohjelman toteuttamiseen ehdotetaan 2,8 milj. euroa.

Budjettitalouden tuloarviot, määrärahat ja tasapaino, milj. euroa

	2002 Tilinpäätös	2003 Hyväksytty talousarvio	**2003 Hallituksen esitys**	2003 Yhteensä
Määrärahat yhteensä (ilman valtionvelan vähentämistä)	34 501	35 755	**365**	36 120
Valtionvelan vähentäminen (pääluokka 37)	1 010	-	**-**	-
—Nettokuoletukset	660			
Tuloarviot yhteensä (pl. nettolainanotto ja velanhallinta)	36 353	35 320	**-151**	35 169
— Verotulot	30 148	30 116	**-387**	29 729
— Muut tulot	6 195	5 204	**237**	5 441
Nettolainanotto ja velanhallinta[1)]	-	436[1)]	**516**[1)]	952[1)]
— Nettolainanotto	-	670	**516**	1 186

[1)] Sisältää nettoutettuna 234 milj. euroa velanhallintamenoja.

Eduskunnan vuodelle 2003 hyväksymät määrärahat ja nyt ehdotetut määrärahojen muutokset jakaantuvat eri pääluokkiin seuraavasti:

	Pääluokka	Hyväksytty talousarvio €	**Hallituksen esitys €**	Yhteensä €
21.	Tasavallan Presidentti	7 423 000	**79 000**	7 502 000
22.	Eduskunta	117 527 000	-	117 527 000
23.	Valtioneuvosto	40 656 000	**4 115 000**	44 771 000
24.	Ulkoasiainministeriön hallinnonala	724 832 000	**3 152 000**	727 984 000
25.	Oikeusministeriön hallinnonala	631 573 000	**16 079 000**	647 652 000
26.	Sisäasiainministeriön hallinnonala	1 385 199 000	**31 014 000**	1 416 213 000
27.	Puolustusministeriön hallinnonala	1 952 186 000	**35 113 000**	1 987 299 000
28.	Valtiovarainministeriön hallinnonala	5 048 146 000	**23 852 000**	5 071 998 000
29.	Opetusministeriön hallinnonala	5 878 447 000	**17 653 000**	5 896 100 000
30.	Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	2 589 454 000	**17 444 000**	2 606 898 000
31.	Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	1 647 144 000	**65 937 000**	1 713 081 000
32.	Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonala	982 942 000	**13 389 000**	996 331 000
33.	Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	8 516 714 000	**95 874 000**	8 612 588 000
34.	Työministeriön hallinnonala	2 162 865 000	**26 477 000**	2 189 342 000
35.	Ympäristöministeriön hallinnonala	643 146 000	**14 955 000**	658 101 000
36.	Valtionvelan korot	3 427 000 000	-	3 427 000 000
(37.)	Valtionvelan vähentäminen	-	-	-
Yhteensä		35 755 254 000	**365 133 000**	36 120 387 000

Eduskunnan vuodelle 2003 hyväksymät määrärahat ja nyt arvioidut tuloarvioiden muutokset jakaantuvat eri osastoihin seuraavasti:

	Osasto	Hyväksytty talousarvio €	**Hallituksen esitys €**	Yhteensä €
11.	Verot ja veronluonteiset tulot	30 115 814 000	**-387 350 000**	29 728 464 000
12.	Sekalaiset tulot	4 165 691 000	**39 145 000**	4 204 836 000
13.	Korkotulot ja voiton tuloutukset	892 144 000	**197 600 000**	1 089 744 000
15.	Lainat (pl. nettolainanotto ja velanhallinta)	146 000 000	-	146 000 000
Yhteensä (pl. nettolainanotto ja velanhallinta)		35 319 649 000	**-150 605 000**	35 169 044 000
Nettolainanotto ja velanhallinta (mom.15.03.01)		436 000 000	**516 000 000**	952 000 000
Yhteensä		35 755 649 000	**365 395 000**	36 121 044 000

Lisätalousarvioesityksen hyväksymisen jälkeen olisivat valtion tuloarvioiden ja määrärahojen budjetoidut määrät seuraavat:

	Tuloarviot (ilman nettolainanottoa ja velan hallintaa) €	Määrärahat €	Nettolainanotto ja velanhallinta €
Varsinainen talousarvio	35 319 649 000	35 755 254 000	436 000 000
Lisätalousarvio	-150 605 000	365 133 000	516 000 000
Yhteensä	35 169 044 000	36 120 387 000	952 000 000

Vuoden 2003 lisätalousarvio

TULOARVIOT

Osasto 11	€
11. VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT	**-387 350 000**
01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot	**-400 000 000**
01. Tulo- ja varallisuusvero, vähennystä	-400 000 000
19. Muut veronluonteiset tulot	**12 650 000**
03. Ratavero	12 650 000

Osasto 12

12. SEKALAISET TULOT	**39 145 000**
26. Sisäasiainministeriön hallinnonala	**26 754 000**
98. Euroopan aluekehitysrahastosta saatavat tulot, lisäystä	26 754 000
27. Puolustusministeriön hallinnonala	**18 540 000**
99. Puolustusministeriön hallinnonalan muut tulot, lisäystä	18 540 000
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	**-7 400 000**
99. Valtiovarainministeriön hallinnonalan muut tulot, vähennystä	-7 400 000
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	**-75 000**
72. Lihantarkastustoiminnan tulot, vähennystä	-75 000
31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	**1 076 000**
24. Tiehallinnon tulot, lisäystä	740 000
99. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan muut tulot, lisäystä	336 000
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	**250 000**
09. Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen tulot, lisäystä	250 000

Osasto 13

13. KORKOTULOT JA VOITON TULOUTUKSET	**197 600 000**
03. Osinkotulot	**209 400 000**
01. Osinkotulot, lisäystä	209 400 000
04. Osuus valtion rahalaitosten voitosta	**-18 000 000**
01. Osuus Suomen Pankin voitosta, vähennystä	-18 000 000
05. Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset	**6 200 000**
01. Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset, lisäystä	6 200 000

Osasto 15

15. LAINAT	**516 000 000**
03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta	**516 000 000**
01. Nettolainanotto ja velanhallinta, lisäystä	516 000 000

Tuloarvioiden kokonaismäärä:

365 395 000

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 21

	€
21. TASAVALLAN PRESIDENTTI	**79 000**
02. Tasavallan Presidentin kanslia	**79 000**
21. Toimintamenot (arviomääräraha), lisäystä	79 000

Pääluokka 23

23. VALTIONEUVOSTO	**4 115 000**
01. Valtioneuvosto	**81 000**
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä	81 000
02. Valtioneuvoston kanslia	**1 982 000**
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 982 000
03. Oikeuskanslerinvirasto	**52 000**
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	52 000
99. Valtioneuvoston muut menot	**2 000 000**
59. Avustus kansainvälisen teknologiapalkinnon maksamiseen (siirtomääräraha 2 v)	2 000 000

Pääluokka 24

24. ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA	**3 152 000**
01. Ulkoasiainhallinto	**2 061 000**
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	2 061 000
99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan muut menot	**1 091 000**
22. Suomalaisten rauhanturvajoukkojen ylläpitomenot (arviomääräraha), lisäystä	874 000
23. Erityisasiantuntijoista aiheutuvat menot (arviomääräraha), lisäystä	134 000
25. Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan (arviomääräraha), lisäystä	83 000

Pääluokka 25

25. OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	**16 079 000**
01. Ministeriö ja sen yhteydessä toimivat viranomaiset	**807 000**
21. Oikeusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä ..	470 000
22. Eräiden virastojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä ..	137 000
51. Eräät valtion maksamat korvaukset ja avustukset (arviomääräraha), lisäystä	200 000
10. Tuomioistuinlaitos	**4 448 000**
21. Korkeimman oikeuden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	128 000
22. Korkeimman hallinto-oikeuden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	147 000
23. Muiden tuomioistuinten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	4 173 000
30. Oikeusapu	**486 000**
21. Oikeusaputoimistojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	486 000
40. Ulosottolaitos	**1 978 000**
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 978 000
50. Rangaistusten täytäntöönpano	**7 670 000**
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	7 670 000
60. Syyttäjälaitos	**690 000**
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	690 000

Pääluokka 26

26. SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA	**31 014 000**
01. Sisäasiainministeriö	**449 000**
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	449 000
02. Ulkomaalaisvirasto	**261 000**
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	261 000

05. Lääninhallitukset	**1 055 000**
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 055 000
06. Rekisterihallinto	**822 000**
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	822 000
07. Kihlakunnat	**164 000**
21. Kihlakunnanvirastojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	164 000
75. Poliisitoimi	**17 734 000**
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	14 734 000
23. Viranomaisradioverkon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	3 000 000
80. Pelastustoimi	**551 000**
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	551 000
90. Rajavartiolaitos	**12 317 000**
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	3 165 000
70. Ilma- ja vartioalusten hankinta (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	9 152 000
97. Avustukset kunnille	**-2 339 000**
31. Kuntien yleinen valtionosuus ja verotuloihin perustuvat tasaukset (arviomääräraha), vähennystä	-2 339 000
32. Kuntien yhdistymisavustukset ja kuntajako (arviomääräraha)	—
98. Alueiden kehittäminen	—
43. Maakunnan kehittämisraha (siirtomääräraha 3 v)	—
61. Euroopan aluekehitysrahaston osallistuminen EU:n rakennerahastoohjelmiin (arviomääräraha)	—
62. EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus sisäasiainministeriön osalta (arviomääräraha)	—

Pääluokka 27

27. PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	**35 113 000**
01. Puolustusministeriö	**151 000**
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	151 000

10. Puolustusvoimat	**27 150 000**
16. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha 3 v)	—
21. Puolustusvoimien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	27 150 000
30. Kansainvälinen rauhanturvaamistoiminta	**7 812 000**
22. Rauhanturvaamistoiminnan kalusto- ja hallintomenot (arviomääräraha), lisäystä	7 812 000

Pääluokka 28

28. VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA	**23 852 000**
01. Valtiovarainministeriö	**437 000**
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	399 000
22. Valtioneuvoston tietohallintoyksikön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	38 000
03. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus	**73 000**
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	73 000
05. Valtiokonttori	**2 586 000**
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	2 550 000
22. Valtion eläkelautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	36 000
18. Verohallinto	**9 805 000**
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	9 805 000
39. Eräät siirrot Ahvenanmaan maakunnalle	**2 683 000**
30. Ahvenanmaan tasoitusmaksu (arviomääräraha), vähennystä	-666 000
31. Verohyvitys (arviomääräraha), lisäystä	3 349 000
40. Tullilaitos	**6 750 000**
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	6 750 000
52. Tilastokeskus	**1 518 000**
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 518 000

Pääluokka 29

29. OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	**17 653 000**
01. Opetusministeriö	**420 000**
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	420 000
62. EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus opetusministeriön osalta (arviomääräraha)	—
05. Kirkollisasiat	**38 000**
21. Ortodoksisen kirkollishallituksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	38 000
07. Opetushallitus	**301 000**
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	301 000
08. Kansainvälinen yhteistyö	**16 000**
22. Venäjän ja Itä-Euroopan instituutin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	16 000
10. Yliopisto-opetus ja -tutkimus	**21 294 000**
21. Yliopistojen toimintamenot (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	19 370 000
22. Yliopistolaitoksen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	203 000
23. Kansainvälisen henkilövaihdon keskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	81 000
24. Harjoittelukoulujen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 640 000
40. Yleissivistävä koulutus	**-12 029 000**
21. Valtion yleissivistävän koulutuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	754 000
30. Valtionosuus ja -avustus yleissivistävän koulutuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha), vähennystä	-15 783 000
34. Valtionosuus yleissivistävien ja ammatillisten oppilaitosten sekä ammattikorkeakoulujen perustamiskustannuksiin (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	3 000 000
60. Ammatillinen koulutus	**451 000**
21. Valtion ammatillisen koulutuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	451 000
69. Ammatillinen lisäkoulutus ja vapaa sivistystyö	**2 991 000**
31. Valtionosuus ja -avustus ammatilliseen lisäkoulutukseen (arviomääräraha), lisäystä	2 991 000
34. Valtionavustus aikuisten koulutustason kohottamisohjelmaan (siirtomääräraha 3 v)	—

88. Tiede	**3 809 000**
21. Suomen Akatemian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 545 000
22. Arkistolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	185 000
23. Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	56 000
24. Varastokirjaston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	17 000
50. Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	2 006 000
90. Taide ja kulttuuri	**362 000**
21. Taiteen keskustoimikunnan ja taidetoimikuntien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	15 000
22. Valtion taidemuseon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	192 000
23. Suomenlinnan hoitokunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	139 000
24. Museoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	267 000
25. Näkövammaisten kirjaston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	48 000
26. Suomen elokuva-arkiston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	36 000
30. Valtionosuudet ja -avustukset yleisten kirjastojen käyttökustannuksiin (arviomääräraha), vähennystä	-1 335 000
75. Perusparannukset ja talonrakennukset (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	1 000 000

Pääluokka 30

30. MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	**17 444 000**
01. Maa- ja metsätalousministeriö	**565 000**
21. Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	565 000
02. Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus	**398 000**
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	398 000
03. Maaseutuelinkeinojen valituslautakunta ja eläinlääkintävahinkojen arviolautakunta	**10 000**
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	10 000
04. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan muut menot	**82 000**
27. Yhteistutkimukset (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	82 000

14. Maatilatalouden rakenteen ja maaseudun kehittäminen	**344 000**
61. Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston osallistuminen maaseudun kehittämiseen (arviomääräraha), lisäystä	108 000
62. Valtion rahoitusosuus EU:n osaksi rahoittamasta maaseudun kehittämisestä (arviomääräraha), lisäystä	236 000
21. Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus	**644 000**
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	633 000
22. Torjunta-ainetarkastukset (arviomääräraha), lisäystä	11 000
31. Metsätalouden edistäminen ja valvonta	**9 910 000**
24. Eräät metsätalouden yhteiskunnalliset palvelut ja yleinen uittoväylätuki (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	260 000
42. Valtionapu metsätalouden edistämis- ja valvontaorganisaatioille (kiinteä määräraha), lisäystä	650 000
44. Tuki puuntuotannon kestävyyden turvaamiseen (arviomääräraha), lisäystä	9 000 000
32. Metsäntutkimuslaitos	**779 000**
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	779 000
41. Kala-, riista- ja porotalous	**320 000**
52. Tenojoen kalastuslupamaksut ja viehekalastusmaksut (arviomääräraha), lisäystä	320 000
42. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos	**236 000**
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	236 000
51. Vesivarojen käyttö ja hoito	**2 080 000**
22. Vesivarojen käytön ja hoidon menot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	80 000
77. Vesistö- ja vesihuoltotyöt (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	2 000 000
61. Maanmittauslaitos	**1 135 000**
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 135 000
71. Eläinlääkintä- ja elintarviketutkimuslaitos	**—**
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	—
72. Elintarvikevirasto	**-6 000**
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-6 000
73. Kasvintuotannon tarkastuskeskus	**947 000**
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	947 000

Pääluokka 31

31. LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA	**65 937 000**
01. Liikenne- ja viestintäministeriö	**521 000**
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	219 000
22. Tutkimus ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	302 000
24. Tiehallinto	**7 925 000**
21. Perustienpito (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	7 185 000
79. Tieverkon jälkirahoitus- ja kokonaisrahoitushankkeet (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	740 000
87. Tielain mukaiset maa-alueiden hankinnat ja korvaukset (arviomääräraha)	—
30. Merenkulkulaitos	**8 908 000**
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	8 408 000
22. Liikelaitosten perustamismenot (kiinteä määräraha)	500 000
40. Ratahallintokeskus	**47 926 000**
21. Perusradanpito (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	45 401 000
87. Rataverkon maa-alueiden hankinnat ja korvaukset (arviomääräraha), lisäystä	2 525 000
60. Joukkoliikenteen palvelujen ostot, korvaukset ja tuet	**34 000**
63. Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	34 000
80. Ilmatieteen laitos	**459 000**
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	459 000
81. Merentutkimuslaitos	**130 000**
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	130 000
99. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan muut menot	**34 000**
62. EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus liikenne- ja viestintäministeriön osalta (arviomääräraha), lisäystä	34 000

Pääluokka 32

32. KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	**13 389 000**
10. Hallinto	**2 022 000**
21. Kauppa- ja teollisuusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-139 000
22. Työvoima- ja elinkeinokeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 543 000
24. Tutkimus- ja selvitystoiminta (siirtomääräraha 3 v), vähennystä	-25 000
98. Vahingonkorvaukset (arviomääräraha)	643 000
20. Teknologiapolitiikka	**10 853 000**
21. Geologian tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	658 000
22. Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 876 000
23. Turvatekniikan keskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	137 000
24. Kuluttajatutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	40 000
25. Mittatekniikan keskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	64 000
26. Teknologian kehittämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	273 000
27. Teknologinen tutkimustoiminta (arviomääräraha), lisäystä	1 977 000
28. Hanke- ja ohjelmatoiminnan selvitys- ja kehittämismenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	2 000 000
40. Avustukset teknologiseen tutkimukseen ja kehitykseen (arviomääräraha), lisäystä	3 629 000
41. Keksintö-, laatu- ja standardisointitoiminnan edistäminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	199 000
30. Yrityspolitiikka	**100 000**
42. Finnvera Oyj:n korkotuet (arviomääräraha), lisäystä	100 000
62. EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus kauppa- ja teollisuusministeriön osalta (arviomääräraha)	—
40. Kuluttaja- ja kilpailupolitiikka	**212 000**
21. Kuluttajaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	107 000
24. Kuluttajavalituslautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	23 000
26. Kilpailuviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	82 000
50. Kansainvälistymispolitiikka	**93 000**
21. Matkailun edistämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	93 000

60. Energiapolitiikka **109 000**

21. Energiamarkkinaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä 109 000

Pääluokka 33

33. SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA 95 874 000

01. Sosiaali- ja terveysministeriö **1 494 000**

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä 494 000
62. EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus sosiaali- ja terveysministeriön osalta (arviomääräraha) ..... —
63. Eräät erityishankkeet (siirtomääräraha 3 v), lisäystä 1 000 000

02. Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus **435 000**

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä 435 000

04. Tarkastuslautakunta **220 000**

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä 220 000

07. Työterveyslaitos **125 000**

50. Valtionapu Työterveyslaitoksen menoihin (siirtomääräraha 2 v), lisäystä 125 000

08. Kansanterveyslaitos **455 000**

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä 455 000

09. Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus **87 000**

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä 87 000

10. Säteilyturvakeskus **277 000**

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä 277 000

13. Työsuojelun piirihallinto **421 000**

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä 421 000

18. Sairausvakuutus **300 000**

60. Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (arviomääräraha), lisäystä 300 000

22. Sotilasvammakorvaukset ja eräät kuntoutustoiminnan menot	**1 000 000**
51. Valtion korvaus partisaanien uhreille (siirtomääräraha 3 v)	1 000 000
32. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto	**87 800 000**
30. Valtionosuus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	87 300 000
38. Valtionavustus kunnille huumeiden käyttäjien hoitoon sekä tartuntatautien hoitovalmiuden parantamiseen (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	500 000
53. Terveyden edistäminen ja terveysvalvonta	**260 000**
24. Tartuntatautien valvonta (arviomääräraha), lisäystä	260 000
57. Lomatoiminta	**3 000 000**
40. Valtion korvaus maatalousyrittäjien lomituspalvelujen kustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	3 000 000

Pääluokka 34

34. TYÖMINISTERIÖN HALLINNONALA	**26 477 000**
01. Työhallinto	**339 000**
21. Työministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	331 000
22. Työvoimaopiston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä ...	8 000
05. Euroopan rakennerahastojen ohjelmien toteutus	**—**
61. Euroopan sosiaalirahaston osallistuminen EU:n rakennerahasto-ohjelmiin (arviomääräraha)	—
62. EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus työministeriön osalta (arviomääräraha)	—
06. Työvoimapolitiikan toimeenpano	**26 071 000**
02. Palkkaperusteinen työllistämistuki valtionhallinnolle (arviomääräraha), lisäystä	7 000 000
21. Työvoima-asiain paikallishallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	2 845 000
25. Työvoimapalvelujen erityismenot (arviomääräraha), lisäystä	250 000
27. Valmentavan työvoimakoulutuksen ja työvoimapalvelujen hankinta (arviomääräraha), vähennystä	-4 250 000
29. Ammatillisen työvoimakoulutuksen hankinta (arviomääräraha), lisäystä	17 400 000
30. Palkkaperusteinen työllistämistuki kunnille ja kuntayhtymille (arviomääräraha), lisäystä	3 000 000

50. Työvoimapoliittiseen aikuiskoulutukseen osallistuvien opintososiaaliset edut (arviomääräraha), lisäystä	3 570 000
52. Työmarkkinatuki (arviomääräraha)	—
63. Valtionapu työttömyyden lieventämiseen (arviomääräraha), vähennystä	-4 244 000
64. Työllisyysperusteiset siirtomenot investointeihin (arviomääräraha), lisäystä	500 000
65. Liikkuvuusavustus (arviomääräraha)	—
77. Sijoitusmenot työllisyyden turvaamiseksi (arviomääräraha)	—
07. Pakolais- ja siirtolaisuusasiat	**67 000**
21. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanottotoiminta valtion osalta (arviomääräraha), lisäystä	67 000

Pääluokka 35

35. YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA	**14 955 000**
01. Ympäristöministeriö	**356 000**
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	356 000
10. Ympäristön suojelu	**7 300 000**
70. Ympäristövahinkojen torjunta-alusten peruskorjaus (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	6 300 000
77. Ympäristötyöt (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	1 000 000
20. Yhdyskunnat, alueidenkäyttö ja luonnonsuojelu	**5 346 000**
22. Luonnonsuojelualueiden hoito ja kunnossapito (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	4 346 000
74. Luonnonsuojelualueiden talonrakennustyöt (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	1 000 000
30. Asumisen edistäminen	**—**
60. Siirto valtion asuntorahastoon	—
40. Alueelliset ympäristökeskukset	**1 353 000**
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 353 000
50. Ympäristölupavirastot	**97 000**
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	97 000
60. Suomen ympäristökeskus	**428 000**
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	428 000

70. Valtion asuntorahasto	**75 000**
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	75 000
99. Ympäristöministeriön hallinnonalan muut menot	**—**
62. EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus ympäristöministeriön osalta (arviomääräraha)	—

Määrärahojen kokonaismäärä:

365 133 000

TULOARVIOT

Osasto 11
VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT

01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot

01. Tulo- ja varallisuusvero

Momentilta vähennetään 400 000 000 euroa.

Selvitysosa: Hallitus antaa eduskunnalle lisätalousarvioesitykseen liittyvät esitykset laeiksi tuloverolain 105 a §:n ja vuoden 2003 veroasteikkolain 2 §:n muuttamisesta. Esityksissä ehdotetaan vuoden 2003 valtion tuloveroasteikon marginaaliveroprosentteja alennettavaksi 0,5 prosenttiyksiköllä kaikissa tuloluokissa sekä kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksen kertymäprosentteja ja enimmäismäärää korotettavaksi. Esitysten ehdotetaan tulevan voimaan 1.7.2003 lukien. Esitysten arvioidaan vähentävän tuloveron kertymää vuonna 2003 noin 140 miljoonalla eurolla. Kuntien verotulojen arvioidaan vähentyvän vuositasolla 113 miljoonaa euroa. Menetys on tarkoitus kompensoida kunnille täysimääräisesti. Luovutusvoittojen määrä jäi vuodelta 2001 toimitetussa verotuksessa arvioitua pienemmäksi. Samasta syystä on myös vuosien 2002 ja 2003 arviota näistä tuloista alennettu. Valtion jako-osuutta alennettiin edellä todetusta syystä vuodelta 2002 ja edelleen vuodelta 2003.

Tuloveron tuoton arvioidaan yhteensä alenevan 400 miljoonalla eurolla.

2003 lisätalousarvio	-400 000 000
2003 talousarvio	12 382 000 000
2002 tilinpäätös	12 518 738 713
2001 tilinpäätös	12 140 212 517

19. Muut veronluonteiset tulot

03. Ratavero

Momentille arvioidaan kertyvän 12 650 000 euroa.

Selvitysosa: Tuloarvio vastaa ratamaksun veron osuutta. Vastaavat menot on merkitty momentille 31.40.21. Hallitus antaa eduskunnalle lisätalousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi rataverosta.

2003 lisätalousarvio	12 650 000

Osasto 12
SEKALAISET TULOT

26. Sisäasiainministeriön hallinnonala

98. Euroopan aluekehitysrahastosta saatavat tulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 26 754 000 euroa.

Selvitysosa: Vuoden 2003 tuloja arvioitaessa oletuksena oli, että ohjelmakaudelta 1995—1999 saatavat loppuerät tuloutuvat vuonna 2002. Koska ohjelmien sulkemiseen liittyvät loppumaksupyynnöt toimitettiin komissioon oletettua myöhemmin, maaliskuun 2003 lopussa, siirtyy myös loppuerien tuloutuminen vastaavasti eteenpäin.

Ohjelmakauden 1995—1999 loppumaksujen arvioinnissa on otettu huomioon maksupyynnöissä esitetty ohjelmien todellinen maksatustilanne sekä osarahoitussuhteiden vaikutus tulokertymään. Sen sijaan joustojen vaikutusta tulokertymään ei ole huomioitu.

Tulojen arvioidaan kertyvän seuraavasti (euroa):

	TA	LTAE	Yhteensä
Ohjelmakausi 1995—1999 (loppumaksut)	-	28 061 000	28 061 000
Ohjelmakausi 2000—2006 (välimaksut)			
Tavoite 1	75 081 000	-1 449 000	73 632 000
Tavoite 2	62 605 000	142 000	62 747 000
Yhteensä	137 686 000	26 754 000	164 440 000

2003 lisätalousarvio	26 754 000
2003 talousarvio	137 686 000
2002 tilinpäätös	95 849 483
2001 tilinpäätös	49 586 320

27. Puolustusministeriön hallinnonala

99. Puolustusministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 18 540 000 euroa.

Selvitysosa: Tuloarvion lisäyksestä 15 700 000 euroa aiheutuu ilmavoimien Hornet-torjuntahävittäjäkaluston hankintoihin liittyvistä FMS-järjestelmän mukaisten arviohin-

tojen ja toteutuneiden kustannusten välisistä eroista kertyneistä tuloista ja 2 840 000 euroa rauhanturvaamistoiminnasta saatavista vuokrista ja käyttökorvauksista sekä muista tuotoista.

2003 lisätalousarvio	18 540 000
2003 talousarvio	1 225 000
2002 tilinpäätös	3 575 062
2001 tilinpäätös	10 823 981

28. Valtiovarainministeriön hallinnonala

99. Valtiovarainministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentilta vähennetään 7 400 000 euroa.

Selvitysosa: Hansel Oy:n osakepääomaa ja vararahastoa alennetaan varojen jakamiseksi omistajalle. Hansel Oy:n liiketoimintaan ja sen laajuuteen vaikuttaa Euroopan unionissa vireillä oleva direktiivihanke julkisten virastojen ja laitosten hankintasäännöksistä (direktiiviehdotus 2000/0115 (COD)). Direktiiviehdotuksen mukainen kansallinen yhteishankintayksikkö ei saa tavoitella toiminnallaan tuottoa. Tässä tarkoituksessa Hansel Oy:n taserakennetta on kevennetty myymällä joulukuussa 2002 yhtiön kehittämät sähköisen kaupan järjestelmät Posti Oyj:lle ja tammikuussa 2003 yhtiön omistamat kiinteistöt Kapiteeli Oy:lle sekä ulkoistamalla yhtiön varastotoiminnot Posti Oyj:lle maaliskuussa 2003. Hansel Oy on jakanut lisäksi voitonjakokelpoiset varansa osinkoina valtiolle huhtikuussa 2003. Varojen jakaminen lisää momentin tuloarviota 10 800 000 euroa.

Kapiteeli Oy:n pääomapalautukset oli arvioitu talousarviossa 100 000 000 euroksi. Palautuksia tuloutetaan 80 000 000 euroa, minkä johdosta tuloarvio alenee 20 000 000 eurolla.

Lisäksi oikaistaan regressien tuloarvioihin sisältynyt virhe. Oikea määrä olisi alunperin pitänyt olla 2 001 000 euroa eikä talousarviossa arvioitu 201 000 euroa. Tästä johtuen oikaistaan tuloarvio 1 800 000 euroa talousarviossa esitettyä suuremmaksi.

Tulojen arvioidaan kertyvän seuraavasti (euroa):

	TA	LTAE	Yhteensä
Liikelaitosten puolesta maksettujen lakkautuspalkkojen takaisinmaksut	201 000	-	201 000
Vakuutuskorvausten regressit	201 000	1 800 000	2 001 000
Valtionperinnöt	1 300 000	-	1 300 000
Pääoman palautukset	100 000 000	-9 200 000	90 800 000
Muut tulot	5 298 000	-	5 298 000
Yhteensä	107 000 000	-7 400 000	99 600 000

2003 lisätalousarvio	-7 400 000
2003 talousarvio	107 000 000
2002 tilinpäätös	114 887 052
2001 tilinpäätös	12 970 652

30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

72. Lihantarkastustoiminnan tulot

Momentilta vähennetään 75 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että momentille kertyy tuloja vain lihantarkastuksesta ja eräiden liha-alan laitosten valvonnasta perittävistä maksuista (830/2001) sekä eräiden kalastustuotteiden ja kalalaitosten valvonnasta perittävistä maksuista (831/2001) annettujen maa- ja metsätalousministeriön asetusten perusteella.

Selvitysosa: Momentin nimike on muutettu. Momentin tulokertymästä on vähennetty 88 000 euroa momentille aikaisemmin tuloutuneina Elintarvikeviraston muun maksullisen palvelutoiminnan tuloina, jotka otetaan huomioon momentin 30.72.21 menojen vähennyksenä. Tulomomentille tuloutetaan vain maa- ja metsätalousministeriön asetukseen lihantarkastuksesta ja eräiden liha-alan laitosten valvonnasta perittävistä maksuista sekä asetukseen eräiden kalastustuotteiden ja kalalaitosten valvonnasta perittävistä maksuista perustuvat tulot. Koko vuonna näiden perusteella arvioidaan tuloutuvan 4 964 000 euroa eli 108 000 euroa lisäystä maksujen tarkistuksen johdosta. Vastaaviksi menoiksi arvioidaan 4 785 000 euroa eli lisäystä 95 000 euroa valtion virka- ja työehtosopimuksen johdosta. Tulokertymän vähennykseksi jää 75 000 euroa.

2003 lisätalousarvio	-75 000
2003 talousarvio	290 000
2002 tilinpäätös	5 044 513
2001 tilinpäätös	3 657 999

31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

24. Tiehallinnon tulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 740 000 euroa.

Selvitysosa: Tulojen lisäys vastaa EU:n TEN-tukien suoritusten arvioitua määrää. Vastaava määrärahan lisäys on merkitty momentille 31.24.79.

2003 lisätalousarvio	740 000
2003 talousarvio	1 000 000
2002 tilinpäätös	13 371 179
2001 tilinpäätös	5 091 929

99. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 336 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 302 000 euroa vastaa EU:n myöntämien VIKING MIP 2001 ja 2002 -selvitys- ja toteutushankkeiden sekä TEN-tuen suoritusten arvioitua määrää. Vastaava määrärahan lisäys on merkitty momentille 31.01.22. Lisäyksestä 34 000 euroa aiheutuu EU:n myöntämästä tuesta IMAGE-hankkeelle. Vastaava määrärahan lisäys on merkitty momentille 31.60.63.

2003 lisätalousarvio	336 000
2003 talousarvio	5 550 000
2002 tilinpäätös	1 598 822
2001 tilinpäätös	307 783

33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

09. Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen tulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 250 000 euroa.

Selvitysosa: Tulokertymän lisäyksenä on otettu huomioon se, että anniskelun jatkoaikalupien siirtyminen lääninhallituksille on viivästynyt vuodesta 2003.

2003 lisätalousarvio	250 000
2003 talousarvio	2 601 000
2002 tilinpäätös	2 702 028
2001 tilinpäätös	2 573 482

Osasto 13
KORKOTULOT JA VOITON TULOUTUKSET

03. Osinkotulot

01. Osinkotulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 209 400 000 euroa.

Selvitysosa: Toteutuneiden kertymätietojen perusteella arvioidaan osinkotulojen määrän lisääntyvän 209 400 000 eurolla.

2003 lisätalousarvio	209 400 000
2003 talousarvio	400 000 000
2002 tilinpäätös	674 625 391
2001 tilinpäätös	832 332 405

04. Osuus valtion rahalaitosten voitosta

01. Osuus Suomen Pankin voitosta

Momentilta vähennetään 18 000 000 euroa.

Selvitysosa: Suomen Pankin vuoden 2002 tilinpäätöstiedon mukaan valtiolle tuloutettava osuus pankin voitosta jäi 82 000 000 euroon.

2003 lisätalousarvio	-18 000 000
2003 talousarvio	100 000 000
2002 tilinpäätös	99 000 000
2001 tilinpäätös	128 816 416

05. Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset

01. Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 6 200 000 euroa.

Selvitysosa: Tulot kertyvät valtion liikelaitoksista annetun lain (627/1987) mukaisten liikelaitosten voiton tuloutuksista vuodelta 2002. Toteutuneiden voiton tuloutusten johdosta momentin tuloarviota lisätään 6 200 000 eurolla.

2003 lisätalousarvio	6 200 000
2003 talousarvio	80 200 000
2002 tilinpäätös	81 381 677
2001 tilinpäätös	60 497 197

Osasto 15
LAINAT

03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta

01. Nettolainanotto ja velanhallinta

Momentille merkitään lisäystä 516 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisätalousarvio on esityksen mukaan alijäämäinen. Nimellisarvoiseen nettolainanottoon merkitään lisäystä 516 000 000 euroa, jolloin nimellisarvoisen nettolainanoton määrä kohoaa 1 186 000 000 euroon vuonna 2003. Velanhallinnan erät mukaanlukien nettotulojen määrä nousee 952 000 000 euroon vuonna 2003.

Lisäys tulojen ja menojen erittelyyn:	€
Tulot	
Nimellisarvoinen nettolainanotto (netto)	516 000 000
Menot	
Pääomatappiot (netto)	-
Emissiotappiot (netto)	-
Nettotulot	516 000 000

2003 lisätalousarvio	516 000 000
2003 talousarvio	436 000 000

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 21
TASAVALLAN PRESIDENTTI

02. Tasavallan Presidentin kanslia

21. Toimintamenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 79 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	79 000
2003 talousarvio	5 478 000
2002 tilinpäätös	5 004 577
2001 tilinpäätös	4 636 449

Pääluokka 23
VALTIONEUVOSTO

01. Valtioneuvosto

01. Palkkaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 81 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	81 000
2003 talousarvio	3 642 000
2002 tilinpäätös	3 551 381
2001 tilinpäätös	3 350 341

02. Valtioneuvoston kanslia

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 982 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 255 000 euroa aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta, 677 000 euroa tietojärjestelmien uusimisesta ja muiden hankkeiden kustannusten yllättävästä kasvusta sekä 1 050 000 euroa Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaiselle (EFSA) varattujen toimitilojen vuokrakustannuksista vuonna 2003. Toiminnan alettua Euroopan elintarviketurvallisuusviranomainen vastaa kustannuksista itse. Suomen tavoitteena on, että Euroopan elintarvikevirasto siirrettäisiin pysyvästi Helsinkiin. On mahdollista, että sijoituspäätös saadaan aikaan Thessalonikin Eurooppa-neuvostossa 20.—21.6.2003.

2003 lisätalousarvio	1 982 000
2003 talousarvio	19 148 000
2002 tilinpäätös	17 484 000
2001 tilinpäätös	19 124 313

03. Oikeuskanslerinvirasto

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 52 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	52 000
2003 talousarvio	2 523 000
2002 tilinpäätös	2 433 000
2001 tilinpäätös	2 324 694

99. Valtioneuvoston muut menot

59. Avustus kansainvälisen teknologiapalkinnon maksamiseen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustuksena korkeatasoisen kansainvälisen teknologiapalkinnon ns. millennium-palkinnon maksamista varten.

Selvitysosa: Tarkoituksena on, että valtion myöntämän 2 000 000 euron avustuksen jälkeen palkinnon hallinnointia hoitamaan perustettu säätiö rahoittaa, myöntää ja maksaa teknologiapalkinnot itse. Palkinto on tarkoitus antaa henkilölle, yhteisölle tai projektille tulevaisuuteen suuntautuvasta teknologiaan pohjautuvasta ja laajasti vaikuttavasta innovaatiosta, joka edistää elämisen laatua ja humaaneja yhteiskunnallisia arvoja. Palkinto on tarkoitus jakaa joka toinen vuosi ja ensimmäisen kerran vuonna 2004. Vuoden 2001 talousarviossa palkinnon myöntämistä varten osoitettu määräraha on peruutettu vuoden 2002 toisessa lisätalousarviossa.

2003 lisätalousarvio	2 000 000
2002 tilinpäätös	100 000

Pääluokka 24
ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ulkoasiainhallinto

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 2 061 000 euroa.

Ulkoasiainministeriöön perustetaan 1.7.2003 lukien ulkoasiainneuvoksen virka (A28).

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 1 508 000 euroa aiheutuu virka- ja työehtosopimuksesta, 528 000 euroa 15 henkilön palkkaus- ja muiden menojen siirrosta momentilta 32.10.21 ja 25 000 euroa yhden henkilön palkkausmenojen siirrosta momentilta 32.10.24. Siirrot aiheutuvat kauppa- ja teollisuusministeriön markkinaosaston ulkomaankaupparyhmän toimintojen ja henkilöstön siirtämisestä ulkoasiainministeriöön 1.7.2003 lukien. Uuden viran perustamiseen liittyen on tarkoitus lakkauttaa kaksi kehitysyhteistyösihteerin virkaa.

2003 lisätalousarvio	2 061 000
2003 talousarvio	151 242 000
2002 tilinpäätös	152 226 000
2001 tilinpäätös	143 892 676

99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan muut menot

22. Suomalaisten rauhanturvajoukkojen ylläpitomenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 874 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös kansainvälisen kriisinhallinnan puitteissa kansainvälisen kriisinhallintatyön yksittäisille maille annettavaan tukeen puolustussektorilla sekä vakauttamistehtäviin konfliktien jälkeen.

Lisäksi momentin käyttösuunnitelmaa muutetaan seuraavasti.

Käyttösuunnitelma:

	Alkuperäinen käyttösuunnitelma €	Muutos +/- €	Muutettu käyttösuunnitelma €
1. YKSO:n menot (UNFICYP-operaatio)	218 000	+4 000	222 000
2. Etiopia-Eritrean osaston menot (UNMEE-operaatio)	4 665 000	+84 000	4 749 000
3. SOBH:n menot (SFOR-operaatio)	4 128 000	+82 000	4 210 000
4. Suomen Kosovon pataljoonan menot (KFOR-operaatio)	36 730 000	+642 000	37 372 000
5. Yhteiset menot	1 911 000	-	1 911 000
6. SOFY:n menot (EUF-operaatio)	-	+497 000	497 000
8. SOAF:n menot (ISAF-operaatio)	3 588 000	+62 000	3 650 000
9. Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, mahdollisiin uusiin rauhanturvaamisoperaatioihin sekä muihin rauhanturvamenoihin	1 965 000	-497 000	1 468 000
Yhteensä	53 205 000	+874 000	54 079 000

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta. Tasavallan Presidentti on 13.3.2003 päättänyt, että Suomi osallistuu enintään kymmenellä hengellä YK:n mandaatin mukaiseen EU:n rauhanturvaoperaatioon Makedoniassa. Kyseisen operaation menot rahoitetaan alkuperäisen käyttösuunnitelman kohdassa 9. varalla olleista määrärahoista.

2003 lisätalousarvio	874 000
2003 talousarvio	53 205 000
2002 tilinpäätös	45 807 804
2001 tilinpäätös	52 342 863

23. Erityisasiantuntijoista aiheutuvat menot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 134 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 49 000 euroa aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta ja 85 000 euroa Suomen Rooman suurlähetystöön lähetettävän maa- ja metsätaloussektorin erityisasiantuntijan palkka- ja muista menoista. Erityisasiantuntija on tarkoitus palkata erityisesti YK:n elintarvike- ja maatalousjärjestön FAO:n, Maailman elintarvikeohjelman WFP:n ja Kansainvälisen maatalouden kehitysrahaston IFAD:in tehtäviä varten.

2003 lisätalousarvio	134 000
2003 talousarvio	6 411 000
2002 tilinpäätös	6 470 757
2001 tilinpäätös	5 961 147

25. Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 83 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	83 000
2003 talousarvio	10 205 000
2002 tilinpäätös	7 925 688
2001 tilinpäätös	5 719 825

Pääluokka 25
OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ministeriö ja sen yhteydessä toimivat viranomaiset

21. Oikeusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 470 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 440 000 euroa aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta ja 30 000 euroa kielilain toimeenpanon valmistelusta, soveltamisesta sekä seurannasta.

2003 lisätalousarvio	470 000
2003 talousarvio	24 099 000
2002 tilinpäätös	23 896 000
2001 tilinpäätös	24 761 804

22. Eräiden virastojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 137 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että nettobudjetoitavina tuloina otetaan huomioon myös EU:lta saatavat tulot.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	137 000
2003 talousarvio	6 855 000
2002 tilinpäätös	6 757 000
2001 tilinpäätös	6 502 313

51. Eräät valtion maksamat korvaukset ja avustukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 200 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu rikosvahinkokorvausmenojen kasvusta.

2003 lisätalousarvio	200 000
2003 talousarvio	8 600 000
2002 tilinpäätös	8 728 408
2001 tilinpäätös	8 035 314

10. Tuomioistuinlaitos

21. Korkeimman oikeuden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 128 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	128 000
2003 talousarvio	6 906 000
2002 tilinpäätös	6 324 000
2001 tilinpäätös	6 488 690

22. Korkeimman hallinto-oikeuden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 147 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	147 000
2003 talousarvio	7 880 000
2002 tilinpäätös	7 821 000
2001 tilinpäätös	7 410 865

23. Muiden tuomioistuinten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 4 173 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 362 000 euroa on kertaluonteista ja 3 811 000 euroa aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	4 173 000
2003 talousarvio	185 360 000
2002 tilinpäätös	181 116 000
2001 tilinpäätös	173 271 743

30. Oikeusapu

21. Oikeusaputoimistojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 486 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	486 000
2003 talousarvio	17 340 000
2002 tilinpäätös	17 323 000
2001 tilinpäätös	17 527 368

40. Ulosottolaitos

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 978 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 1 778 000 euroa aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta ja 200 000 euroa kertaluonteisena menona ulosoton uuden tietojärjestelmän käyttöönoton lykkäytymisestä.

2003 lisätalousarvio	1 978 000
2003 talousarvio	76 590 000
2002 tilinpäätös	77 160 000
2001 tilinpäätös	73 299 331

50. Rangaistusten täytäntöönpano

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 7 670 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 2 670 000 euroa aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta ja 5 000 000 euroa vankeinhoitolaitoksen toimintaedellytysten turvaamisesta vankien määrän noustessa.

2003 lisätalousarvio	7 670 000
2003 talousarvio	165 970 000
2002 tilinpäätös	166 580 000
2001 tilinpäätös	150 625 743

60. Syyttäjälaitos

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 690 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	690 000
2003 talousarvio	28 863 000
2002 tilinpäätös	28 540 000
2001 tilinpäätös	27 110 711

Pääluokka 26
SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Sisäasiainministeriö

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 449 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 404 000 euroa aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta ja 45 000 euroa uuden palkkausjärjestelmän rahoituksesta.

2003 lisätalousarvio	449 000
2003 talousarvio	20 166 000
2002 tilinpäätös	20 304 000
2001 tilinpäätös	21 009 363

02. Ulkomaalaisvirasto

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 261 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 161 000 euroa aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta ja 100 000 euroa kertaluonteisena menona uuden kansalaisuuslain voimaantuloon valmistautumisesta.

2003 lisätalousarvio	261 000
2003 talousarvio	8 775 000
2002 tilinpäätös	8 907 000
2001 tilinpäätös	7 186 670

05. Lääninhallitukset

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 055 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	1 055 000
2003 talousarvio	48 620 000
2002 tilinpäätös	48 682 000
2001 tilinpäätös	46 287 336

06. Rekisterihallinto

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 822 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	822 000
2003 talousarvio	20 564 000
2002 tilinpäätös	26 731 000
2001 tilinpäätös	27 635 799

07. Kihlakunnat

21. Kihlakunnanvirastojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 164 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	164 000
2003 talousarvio	43 223 000
2002 tilinpäätös	40 494 000
2001 tilinpäätös	40 570 292

75. Poliisitoimi

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 14 734 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 11 634 000 euroa aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta ja 3 100 000 euroa uuteen palkkausjärjestelmään siirtymisestä.

2003 lisätalousarvio	14 734 000
2003 talousarvio	516 487 000
2002 tilinpäätös	503 560 000
2001 tilinpäätös	512 782 619

23. Viranomaisradioverkon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 3 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu viranomaisradioverkon (VIRVE) korjaus- ja asennustöistä.

2003 lisätalousarvio	3 000 000
2003 talousarvio	17 390 000
2002 tilinpäätös	39 200 000
2001 tilinpäätös	44 233 425

80. Pelastustoimi

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 551 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	551 000
2003 talousarvio	35 033 000
2002 tilinpäätös	30 054 000
2001 tilinpäätös	21 216 907

90. Rajavartiolaitos

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 3 165 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeessa on huomioitu lisäyksenä 3 465 000 euroa valtion virka- ja työehtosopimuksesta aiheutuvina menoina ja vähennyksenä 300 000 euroa siirtona momentille 26.90.70 helikopterikaluston käytettävyyden parantamiseksi.

2003 lisätalousarvio	3 165 000
2003 talousarvio	182 318 000
2002 tilinpäätös	182 266 000
2001 tilinpäätös	170 203 827

70. Ilma- ja vartioalusten hankinta (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 9 152 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että Rajavartiolaitos oikeutetaan tekemään sopimus kahden Tursas-luokan vartiolaivan peruskorjauksesta. Peruskorjauksen kustannusarvio Rajavartiolaitoksen osalta on 12 000 000 euroa sekä tarvittaessa lisäksi indeksien ja valuuttakurssien muutoksista aiheutuvat hankintasopimuksen mukaiset menot.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää myös kevyen kaksimoottorisen helikopterin korjaukseen sekä tarvittaessa lisäksi indeksien ja valuuttakurssien muutoksista aiheutuviin hankintasopimuksen mukaisiin menoihin.

Selvitysosa: Vartiolaivat peruskorjataan siten, että ne kykenevät öljyntorjuntaan myös jääolosuhteissa. Laivojen varustamiseen öljyntorjuntaominaisuuksilla on momentille 35.10.70 varattu tarvittava määräraha. Rajavartiolaitoksen osalta valtuuden käytöstä aiheutuu valtiolle menoja 6 000 000 euroa vuonna 2003 ja 6 000 000 euroa vuonna 2004.

Lisämäärärahan tarpeesta 3 152 000 euroa aiheutuu onnettomuudesta, jossa Rajavartiolaitoksen kevyt kaksimoottorinen helikopteri rikkoontui sekä helikopterikaluston käytettävyyden lisäämisestä. Lisämäärärahasta 300 000 euroa on siirtoa momentilta 26.90.21.

2003 lisätalousarvio	9 152 000
2003 talousarvio	3 953 000
2002 tilinpäätös	4 884 000
2001 tilinpäätös	4 288 792

97. Avustukset kunnille

31. Kuntien yleinen valtionosuus ja verotuloihin perustuvat tasaukset (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 2 339 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan vähennyksenä on otettu huomioon 2 776 000 euroa, joka johtuu ennakoitua pienemmistä verotuloihin perustuvista valtionosuuksien tasauksista sekä lisäyksenä 437 000 euroa kunnilta perittävistä valtionosuuksien palautuksista johtuen.

Verotuloihin perustuvia tasauksia koskevat lopulliset laskelmat ovat olleet käytettävissä vasta vuoden 2003 talousarvioesityksen hyväksymisen jälkeen.

2003 lisätalousarvio	-2 339 000
2003 talousarvio	167 459 000
2002 tilinpäätös	165 986 639
2001 tilinpäätös	175 946 684

32. Kuntien yhdistymisavustukset ja kuntajako (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuoden 2003 aikana tehtävien ja viimeistään vuoden 2005 alusta voimaan tulevien kuntajaon muutosten yhteydessä voidaan vuonna 2003 sitoutua maksamaan vuosina 2004—

2005 investointi- ja kehittämishankkeiden tukea enintään 8 410 000 euroa.

Selvitysosa: Momentin perustelu varsinaisessa talousarviossa on kirjoitettu siten, että se sallii valtion sitoutua vuonna 2003 vain sellaisten kuntien yhdistymisratkaisujen investointi- ja kehittämishankkeisiin, jotka on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2004 alussa. Peräseinäjoen kunta ja Seinäjoen kaupunki ovat kuitenkin päättäneet esittää kuntiensa yhdistämistä vuoden 2005 alusta lähtien ja haluavat, että valtioneuvosto tekisi päätöksen jo vuonna 2003.

Vuonna 2003 tehtävien ja vuosina 2004—2005 voimaan tulevien kuntajaon muutosten perusteella myönnettävien investointi- ja kehittämistukien perusteena on arvio viiden yhdistymisen voimaantulosta viimeistään vuoden 2005 alusta.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2003 lisätalousarvio	—
2003 talousarvio	8 429 000
2002 tilinpäätös	6 051 879
2001 tilinpäätös	7 503 084

98. Alueiden kehittäminen

43. Maakunnan kehittämisraha (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää myös henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien tila- ja muiden kustannusten maksamiseen.

Selvitysosa: Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2003 lisätalousarvio	—
2003 talousarvio	19 800 000
2002 tilinpäätös	16 591 000
2001 tilinpäätös	8 829 866

61. Euroopan aluekehitysrahaston osallistuminen EU:n rakennerahasto-ohjelmiin (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että myöntämisvaltuus kasvaa 128 091 000 eurosta 136 812 000 euroon.

Selvitysosa: Myöntämisvaltuuden kasvu 8 721 000 eurolla aiheutuu vuosina 2000—2001 myönnetyistä myöntämisvaltuuksista purkautuneiden myöntämisvaltuuksien uudelleenbudjetoinnista ja teknisen avun myöntämisvaltuuden budjetoinnista ohjelmakehysten mukaisena sisältäen lisäyksenä 8 713 000 euroa uudelleenbudjetoinnin osalta ja 8 000 euroa teknisen avun myöntämisvaltuuden osalta.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2003 lisätalousarvio	—
2003 talousarvio	142 070 000
2002 tilinpäätös	112 537 166
2001 tilinpäätös	108 181 381

62. EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus sisäasiainministeriön osalta (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että myöntämisvaltuus kasvaa 27 076 000 eurosta 27 446 000 euroon.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös EU:n ohjelmakauden 1995—1999 sitoumusten maksamiseen.

Selvitysosa: Myöntämisvaltuuden kasvu 370 000 eurolla aiheutuu tavoite 1- ja 2 -ohjelmien purkautuneiden myöntämisvaltuuksien uudelleenbudjetoinnista, tavoite 1- ja 2 -ohjelmien teknisen avun hallinnonaloittaisen jakauman tarkistuksesta sekä Urbact- ja ESPON 2006 -ohjelmien vuoden 2003 valtion rahoitusosuuden budjetoinnista sisäasiainministeriön hallinnonalalla sisältäen lisäyksenä

466 000 euroa tavoite 2 -ohjelmien, 16 000 euroa Urbact -ohjelman ja 36 000 euroa ESPON 2006 -ohjelman osalta sekä vähennyksenä 27 000 euroa tavoite 1 -ohjelmien teknisen avun osalta ja 121 000 euroa siirtona momentille 34.05.62.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2003 lisätalousarvio	—
2003 talousarvio	23 460 000
2002 tilinpäätös	24 282 709
2001 tilinpäätös	18 382 774

Pääluokka 27
PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Puolustusministeriö

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 151 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	151 000
2003 talousarvio	11 260 000
2002 tilinpäätös	11 109 000
2001 tilinpäätös	9 221 912

10. Puolustusvoimat

16. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha 3 v)

Vuonna 2003 saa tehdä puolustusvoimien kaluston varaosien ja koulutusampumatarvikkeiden sekä kaluston vanhenemistutkimusten hankintaa koskevia sopimuksia yhteensä enintään 10 000 000 Yhdysvaltain dollarin (noin 9 300 000 euron) määrästä siten kuin Suomen ja Venäjän federaation välisessä sopimuksessa entiseltä Neuvostoliitolta olevien velkasaatavien osittaisesta hoitamisesta on sovittu. Valtuudesta aiheutuvat maksut suoritetaan Valtiontakuurahastolle vuonna 2005.

Merivoimien uudistamisen tilausvaltuuden (MUT) menojen, yhteensä 333 853 034 euroa, vuosittaista ajoittumista muutetaan siten, että valtuuden käytöstä saa aiheutua menoja valtiolle vuoden 2003 loppuun mennessä enintään 208 938 934 euroa, vuoden 2004 loppuun mennessä enintään 281 691 286 euroa, vuoden 2005 loppuun mennessä enintään 305 965 113 euroa ja vuoden 2006 loppuun mennessä enintään 333 853 034 euroa.

Valmiusyhtymien varustamisen tilausvaltuuden (VYV 1) menojen, yhteensä 1 034 019 372 euroa, vuosittaista ajoittumista muutetaan siten, että valtuuden käytöstä saa aiheutua menoja valtiolle vuoden 2003 loppuun mennessä enintään 643 600 000 euroa, vuoden 2004 loppuun mennessä enintään 792 700 000 euroa, vuoden 2005 loppuun mennessä enintään 885 400 000 euroa, vuoden 2006 loppuun mennessä enintään 961 700 000 euroa, vuoden 2007 loppuun mennessä enintään 994 500 000 euroa ja vuoden 2008 loppuun mennessä enintään 1 034 019 372 euroa.

Tiedustelu-, valvonta- ja johtamisjärjestelmien hankkimisen tilausvaltuuden (TVJ 2000) menojen, yhteensä 448 220 824 euroa, vuosittaista ajoittumista muutetaan siten, että valtuuden käytöstä saa aiheutua menoja valtiolle vuoden 2003 loppuun mennessä enintään 261 755 181 euroa, vuoden 2004 loppuun mennessä enintään 364 686 192 euroa ja vuo-

den 2005 loppuun mennessä enintään 448 220 824 euroa.

Selvitysosa: Suomen ja Venäjän välillä huhtikuussa 2003 allekirjoitetun uuden velkakonversiosopimuksen mukaan osapuolten toimivaltaiset viranomaiset sopivat velan maksamista varten toimitettavien tavaroiden ja palveluiden luettelosta. Tämän jälkeen voidaan tehdä toimitussopimuksia vuosina 2003—2005 noin 10 milj. Yhdysvaltain dollarin arvosta.

Tilausvaltuuksien menojen vuosittaista ajoittumista koskevat muutokset mahdollistavat rahoituksen kohdistamisen paremmin vastaamaan merivoimien kehittämistä koskevia muutoslinjauksia liittyen lähinnä Laivue 2000 -kokoonpanoon sekä materiaalin hankintasopimusten mukaista toimitus- ja maksuaikataulua.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2003 lisätalousarvio	—
2003 talousarvio	519 000 000
2002 tilinpäätös	516 696 000
2001 tilinpäätös	573 184 453

21. Puolustusvoimien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 27 150 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että vuoden 2002 talousarviossa varustuksen käyttöä ja kunnossapitoa koskevien pitkäaikaisten sopimusten tekemiseen myönnetty tilausvaltuus vähenee 64 200 000 eurosta 52 300 000 euroon siten, että niistä saa aiheutua valtiolle menoja vuoden 2003 loppuun mennessä enintään 39 400 000 euroa ja vuoden 2004 loppuun mennessä enintään 52 300 000 euroa. Vähennystä vastaava summa lisätään muihin toimintamenoihin.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 16 150 000 euroa aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta sekä 11 000 000 euroa muiden kuin palkkausmenojen kustannustason noususta. Tilausvaltuuden vähentäminen 11 900 000 eurolla on budjettitekninen muutos, joka liittyy ilmavoimien vuotuisiin lentopolttoainehankintoihin sekä tilausvaltuuden käyttöperustelujen oikeaan tulkintaan ja noudattamiseen. Tilausvaltuuden muutoksella ei ole vaikutusta momentin määrärahaan.

2003 lisätalousarvio	27 150 000
2003 talousarvio	1 203 260 000
2002 tilinpäätös	1 131 224 000
2001 tilinpäätös	1 026 213 602

30. Kansainvälinen rauhanturvaamistoiminta

22. *Rauhanturvaamistoiminnan kalusto- ja hallintomenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 7 812 000 euroa.

Lisäksi momentin käyttösuunnitelmaa muutetaan seuraavasti.

Käyttösuunnitelma:

		Alkuperäinen käyttösuunnitelma €	Muutos +/- €	Muutettu käyttösuunnitelma €
01.	Sotilastarkkailijatoiminnan menot	2 865 000	-289 000	2 576 000
02.	YKSO:n menot (UNFICYP-operaatio)	36 000	+14 000	50 000
03.	Etiopia-Eritrean osaston menot (UNMEE-operaatio)	7 755 000	-	7 755 000
04.	SOBH:n menot (SFOR-operaatio)	2 670 000	-	2 670 000
05.	Suomen Kosovon pataljoonan menot (KFOR-operaatio)	16 062 000	+6 026 000	22 088 000
06.	Yhteiset menot	905 000	-	905 000
07.	Kriisinhallinnan joukkojen kehittämisohjelma	16 000 000	-	16 000 000
08.	SOFY:n menot (EUF-operaatio)	-	+361 000	361 000
10.	SOAF:n menot (ISAF-operaatio)	3 709 000	-	3 709 000
11.	YKSL:sta Suomeen palautuneiden PASI-panssariajoneuvojen kunnostus	-	+1 740 000	1 740 000
20.	Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen sekä mahdollisiin uusiin rauhanturvaamisoperaatioihin	1 554 000	-40 000	1 514 000
Yhteensä		51 556 000	+7 812 000	59 368 000

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 6 026 000 euroa aiheutuu KFOR-operaation keskisen prikaatin johtovastuun aiheuttamista menoista, 1 740 000 euroa YKSL:sta Suomeen palautuneiden PASI-panssariajoneuvojen kunnostuksesta ja 46 000 euroa valtion virka- ja työehtosopimuksen vaikutuksesta sotilastarkkailijatoiminnan menoihin. Tasavallan Presidentti on 13.3.2003 päättänyt, että Suomi osallistuu enintään kymmenellä hengellä YK:n mandaatin mukaiseen EU:n rauhanturvaoperaatioon Makedoniassa. Kyseisen operaation menot, samoin kuin UNFICYP-operaation tarvitsema lisärahoitus rahoitetaan alkuperäisen käyttösuunnitelman kohdassa 20. varalla olleista määrärahoista. Käyttösuunnitelman kohdasta 1. siirretään UNIKOM-operaation päättymisestä aiheutuvat säästöt kohtaan 20. Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen sekä mahdollisiin uusiin rauhanturvaamisoperaatioihin. KFOR-operaation keskisen prikaatin toiminnasta on arvioitu kertyvän tuloa 2 400 000 euroa, joka on huomioitu momentilla 12.27.99.

2003 lisätalousarvio	7 812 000
2003 talousarvio	51 556 000
2002 tilinpäätös	24 465 883
2001 tilinpäätös	7 317 421

Pääluokka 28
VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Valtiovarainministeriö

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 399 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	399 000
2003 talousarvio	25 031 000
2002 tilinpäätös	24 960 000
2001 tilinpäätös	23 882 854

22. Valtioneuvoston tietohallintoyksikön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 38 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	38 000
2003 talousarvio	7 260 000
2002 tilinpäätös	5 560 000

03. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 73 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	73 000
2003 talousarvio	3 702 000
2002 tilinpäätös	3 468 000
2001 tilinpäätös	3 250 063

05. Valtiokonttori

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 2 550 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 550 000 euroa aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta ja 2 000 000 euroa valtion eläkkeiden tietojärjestelmäinvestoinneista.

2003 lisätalousarvio	2 550 000
2003 talousarvio	34 919 000
2002 tilinpäätös	33 562 000
2001 tilinpäätös	37 053 650

22. Valtion eläkelautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 36 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	36 000
2003 talousarvio	350 000
2002 tilinpäätös	188 000
2001 tilinpäätös	168 188

18. Verohallinto

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 9 805 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 5 984 000 euroa aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta, 3 000 000 euroa yrittäjien verotilijärjestelmän käynnistämisestä, 400 000 euroa Euroopan unionin laajentumisesta ja komission vaatimuksesta aiheutuvista tietojärjestelmämuutoksista, 350 000 euroa sairausvakuutusmaksun ja työnantajan sosiaaliturvamaksun maksuperusteiden muuttumisesta johtuvista järjestelmämuutoksista, 20 000 euroa Itämeren alueen verohallintojen pääjohtajakokouksen järjestämisestä sekä 51 000 euroa korkomenojen ja korkotulojen budjetointi- ja kirjanpitotavan korjaamisesta.

2003 lisätalousarvio	9 805 000
2003 talousarvio	316 030 000
2002 tilinpäätös	318 196 000
2001 tilinpäätös	308 113 049

39. Eräät siirrot Ahvenanmaan maakunnalle

30. Ahvenanmaan tasoitusmaksu (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 666 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaisen tasoitusmaksun perusteena olevien valtion vuoden 2003 talousarviossa arvioitujen tulojen määrän pienenemisestä.

2003 lisätalousarvio	-666 000
2003 talousarvio	158 927 000
2002 tilinpäätös	157 495 354
2001 tilinpäätös	166 200 695

31. Verohyvitys (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 3 349 000 euroa.

Selvitysosa: Ahvenanmaan itsehallintolain 49 §:n mukaan Ahvenanmaan maakunnalle on maksettava ylimenevä osa, jos maakunnassa verovuodelta maksuunpantu tulo- ja varallisuusvero ylittää 0,5 prosenttia vastaavasta verosta koko maassa (verohyvitys). Ahvenanmaan valtuuskunta on vahvistanut verovuoden 2001 verohyvityksen 11 848 146 euroksi.

2003 lisätalousarvio	3 349 000
2003 talousarvio	8 500 000
2002 tilinpäätös	6 754 584
2001 tilinpäätös	9 013 355

40. Tullilaitos

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 6 750 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 2 750 000 euroa aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta, 2 950 000 euroa uuden autoverolain tuomista muutoksista, 350 000 euroa EMCS-järjestelmän kehittämisen käynnistämisestä ja 700 000 euroa siirtotarrojen ja -vakuutusten myynnistä Tullilaitokselle aiheutuvien menojen kattamisesta.

2003 lisätalousarvio	6 750 000
2003 talousarvio	115 157 000
2002 tilinpäätös	112 234 000
2001 tilinpäätös	104 560 247

52. Tilastokeskus

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 518 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 983 000 euroa aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta ja 535 000 euroa kasvihuonekaasuinventaarioyksikön perustamisesta Tilastokeskukseen.

2003 lisätalousarvio	1 518 000
2003 talousarvio	36 533 000
2002 tilinpäätös	36 458 000
2001 tilinpäätös	35 378 330

60. Senaatti-kiinteistöt

Valtion kiinteistöhallinnon uudelleenjärjestelyihin liittyen siirretään liikenne- ja viestintäministeriön hallinnassa ollutta valtion kiinteistövarallisuutta noin 2 500 000 euron arvosta Senaatti-kiinteistöjen hallintaan. Omaisuus merkitään liikelaitoksen muuhun omaan pääomaan. Valtioneuvosto valtuutetaan päättämään tarkemmin siirrettävästä valtion omaisuudesta.

Selvitysosa: Kysymyksessä on Raskone Oy:n vuokraamat korjaamotoiminnassa olevat valtion omistamat kiinteistöt Tampereella ja Turussa.

99. Muut valtiovarainministeriön hallinnonalan menot

Valtioneuvosto voi päättää omistusjärjestelystä, jonka seurauksena luovutaan valtion suorasta omistuksesta Suomen Vientiluotto Oyj:ssä.

Selvitysosa: Valtioneuvoston talouspoliittinen ministeriövaliokunta päätti 25.2.2003 puoltaa valtiovarainministeriön esitystä, jonka perusteella Suomen Vientiluotto Oyj siirrettäisiin valtion täysin omistaman Finnvera Oyj:n tytäryhtiöksi. Siirto olisi tarkoitus toteuttaa siten, että Finnvera Oyj:n osakepääomaa korotettaisiin antamalla valtion merkittäväksi yhtiön uusia osakkeita siten, että valtio oikeutettaisiin maksamaan osakkeiden koko merkintähinta luovuttamalla yhtiölle osakeyhtiölain 4 luvun 6 §:n mukaisesti apporttiomaisuutena Suomen Vientiluotto Oyj:n kaikki osakkeet. Järjestelyllä pyritään aikaansaamaan kustannussäästöjä ja yksinkertaistamaan viennin rahoituksen järjestelmää turvaamalla samanaikaisesti Suomen kahdenvälisiin verosopimuksiin sisältyvän lähdeveroedun säilyttäminen.

Pääluokka 29
OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Opetusministeriö

Opetusministeriölle myönnetään valtuus tehdä vuonna 2003 kaluste-, laite- ja palveluhankintoja koskevia sopimuksia siten, että niistä aiheutuu valtiolle menoja vuonna 2004 enintään 250 000 euroa.

Selvitysosa: Sopimukset koskevat opetusministeriön uusien vuokratilojen peruskorjauksen yhteydessä toteutettavia hankintoja.

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 420 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 390 000 euroa aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta ja 30 000 euroa vuokrankorotuksista.

2003 lisätalousarvio	420 000
2003 talousarvio	19 413 000
2002 tilinpäätös	19 413 000
2001 tilinpäätös	18 663 982

62. EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus opetusministeriön osalta (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että myöntämisvaltuus pienenee 67 151 000 eurosta 62 659 000 euroon.

Selvitysosa: Myöntämisvaltuuden pieneneminen 4 492 000 eurolla aiheutuu tavoite 3 -ohjelman valtion rahoitusosuuden kertaluonteisesta uudelleenkohdentamisesta, teknisen avun valtion rahoitusosuuden budjetoinnista sekä purkautuneiden myöntämisvaltuuksien uudelleenbudjetoinnista. Myöntämisvaltuuden mitoitukseen on otettu huomioon vähennyksenä 5 368 000 euroa tavoite 3 -ohjelman osalta siirtona momentille 32.30.62 sekä lisäyksenä 871 000 euroa vuosien 2000—2001 myönnetyistä myöntämisvaltuuksista purkautuneiden myöntämisvaltuuksien uudelleenbudjetoinnin ja 5 000 euroa teknisen avun budjetoinnin johdosta.

Myöntämisvaltuudesta arvioidaan aiheutuvan menoja 16 641 000 euroa vuonna 2003, 27 215 000 euroa vuonna 2004 ja 18 803 000 euroa vuonna 2005.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2003 lisätalousarvio	—
2003 talousarvio	67 883 000
2002 tilinpäätös	54 174 490
2001 tilinpäätös	22 046 601

05. Kirkollisasiat

21. Ortodoksisen kirkollishallituksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 38 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	38 000
2003 talousarvio	1 679 000
2002 tilinpäätös	1 665 000
2001 tilinpäätös	1 618 472

07. Opetushallitus

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 301 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	301 000
2003 talousarvio	17 332 000
2002 tilinpäätös	18 136 000
2001 tilinpäätös	17 686 979

08. Kansainvälinen yhteistyö

22. Venäjän ja Itä-Euroopan instituutin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 16 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	16 000
2003 talousarvio	752 000
2002 tilinpäätös	751 000
2001 tilinpäätös	731 617

10. Yliopisto-opetus ja -tutkimus

21. Yliopistojen toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 19 370 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	19 370 000
2003 talousarvio	1 122 805 000
2002 tilinpäätös	1 090 201 068
2001 tilinpäätös	1 026 519 702

22. Yliopistolaitoksen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 203 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	203 000
2003 talousarvio	24 473 000
2002 tilinpäätös	22 843 000
2001 tilinpäätös	22 485 380

23. Kansainvälisen henkilövaihdon keskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 81 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	81 000
2003 talousarvio	7 650 000
2002 tilinpäätös	7 703 000
2001 tilinpäätös	7 441 979

24. Harjoittelukoulujen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 640 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 400 000 euroa aiheutuu kesällä 2003 valmistuvan Helsingin yliopiston Viikissä toimintansa aloittavan harjoittelukoulun varustamisesta ja 1 240 000 euroa valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	1 640 000
2003 talousarvio	67 262 000
2002 tilinpäätös	67 144 000
2001 tilinpäätös	65 417 703

40. Yleissivistävä koulutus

21. Valtion yleissivistävän koulutuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 754 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	754 000
2003 talousarvio	39 309 000
2002 tilinpäätös	39 200 000
2001 tilinpäätös	38 251 989

30. Valtionosuus ja -avustus yleissivistävän koulutuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 15 783 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu kuntien verotuloihin perustuvista valtionosuuksien tasauseristä, joiden lopulliset laskelmat olivat käytettävissä vasta varsinaisen talousarvion hyväksymisen jälkeen.

2003 lisätalousarvio	-15 783 000
2003 talousarvio	1 736 334 000
2002 tilinpäätös	1 574 533 861
2001 tilinpäätös	1 449 562 746

34. Valtionosuus yleissivistävien ja ammatillisten oppilaitosten sekä ammattikorkeakoulujen perustamiskustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 3 000 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2003 saa myöntää valtionosuutta perustamishankkeille siten, että hankkeista aiheutuvat valtionosuudet ovat tammikuun 2003 kustannustasossa yhteensä enintään 75 000 000 euroa. Valtionosuuksista yhteensä enintään 36 500 000 euroa saa myöntää toteutusaikaisena.

Selvitysosa: Lisävaltuus ja lisämääräraha on tarkoitus kohdentaa kosteus- ja homevaurioiden korjaamiseen yleissivistävän koulutuksen hankkeille. Valtuus kasvaa 5 000 000 euroa. Valtuuden lisäyksestä aiheutuu valtiolle menoja 2 000 000 euroa vuonna 2004.

2003 lisätalousarvio	3 000 000
2003 talousarvio	71 470 000
2002 tilinpäätös	67 550 000
2001 tilinpäätös	77 366 446

60. Ammatillinen koulutus

21. Valtion ammatillisen koulutuksen toimintamenot (siirtomäärärahа 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 451 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	451 000
2003 talousarvio	28 623 000
2002 tilinpäätös	28 100 000
2001 tilinpäätös	22 977 330

69. Ammatillinen lisäkoulutus ja vapaa sivistystyö

31. Valtionosuus ja -avustus ammatilliseen lisäkoulutukseen (arviomäärärahа)

Momentille myönnetään lisäystä 2 991 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että valtionosuuteen oikeuttavia laskennallisia opiskelijatyövuosia on enintään 12 808.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 791 000 euroa aiheutuu ammatillisen lisäkoulutuksen ennakoitua korkeammasta keskimääräisestä yksikköhinnasta. Ammatillista lisäkoulutusta järjestetään pääasiassa keskimääräistä yksikköhintaa kalliimmissa hintaryhmissä. Laskennallisten opiskelijatyövuosien kiintiö muutetaan budjettiteknisesti enimmäismääräksi. Lisämäärärahan tarpeesta 2 200 000 euroa aiheutuu ammatillisen lisäkoulutuksen tarjonnan lisäämisestä. Valtionosuuden saajille myönnettävien laskennallisten opiskelijatyövuosien määrää ehdotetaan lisättäväksi 463 opiskelijatyövuodella varsinaisessa talousarviossa päätetyn kiintiön puitteissa.

2003 lisätalousarvio	2 991 000
2003 talousarvio	104 509 000
2002 tilinpäätös	115 543 643
2001 tilinpäätös	78 945 402

34. Valtionavustus aikuisten koulutustason kohottamisohjelmaan (siirtomäärärahа 3 v)

Momentin määräraha muutetaan kolmevuotiseksi siirtomäärärahaksi.

Selvitysosa: Määrärahan muuttaminen siirtomäärärahaksi mahdollistaa avustuksen joustavan käytön kestoltaan yhtä vuotta pidempään lisäkoulutukseen.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2003 lisätalousarvio	—
2003 talousarvio	12 000 000

88. Tiede

Luvun perusteluja muutetaan siten, että Suomen Akatemian momenteilta 29.88.50 ja 29.88.53 rahoitettaviin tutkimushankkeisiin saa vuonna 2003 hyväksyä sitoumuksia 152 590 000 euron arvosta.

Selvitysosa: Myöntämisvaltuus kasvaa 4 500 000 euroa. Tutkimushankkeiden myöntämisvaltuuden käytöstä arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja 22,5 milj. euroa vuonna 2003, 53,4 milj. euroa vuonna 2004, 45,8 milj. euroa vuonna 2005 ja 30,9 milj. euroa vuonna 2006.

21. Suomen Akatemian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 545 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 545 000 euroa aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	1 545 000
2003 talousarvio	26 104 000
2002 tilinpäätös	26 131 000
2001 tilinpäätös	24 841 189

22. Arkistolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 185 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	185 000
2003 talousarvio	12 792 000
2002 tilinpäätös	12 780 000
2001 tilinpäätös	12 119 286

23. Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 56 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	56 000
2003 talousarvio	2 509 000
2002 tilinpäätös	2 509 000
2001 tilinpäätös	2 345 212

24. Varastokirjaston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 17 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	17 000
2003 talousarvio	1 451 000
2002 tilinpäätös	1 251 000
2001 tilinpäätös	1 292 188

50. Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 2 006 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 675 000 euroa aiheutuu tutkimushankkeiden myöntämisvaltuuden kasvusta luvun perusteluihin viitaten ja 1 331 000 euroa valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	2 006 000
2003 talousarvio	77 649 000
2002 tilinpäätös	59 701 000
2001 tilinpäätös	52 558 727

90. Taide ja kulttuuri

21. Taiteen keskustoimikunnan ja taidetoimikuntien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 15 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	15 000
2003 talousarvio	3 233 000
2002 tilinpäätös	1 447 000
2001 tilinpäätös	1 225 249

22. Valtion taidemuseon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 192 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	192 000
2003 talousarvio	16 037 000
2002 tilinpäätös	15 641 000
2001 tilinpäätös	14 973 267

23. Suomenlinnan hoitokunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 139 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 64 000 euroa aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta ja 75 000 euroa vesijohtojen pakkasvaurioiden aiheuttamista korjauksista yhdessä asuinhuoneistossa ja upseerikerholla.

2003 lisätalousarvio	139 000
2003 talousarvio	2 383 000
2002 tilinpäätös	2 376 000
2001 tilinpäätös	2 283 319

24. Museoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 267 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	267 000
2003 talousarvio	14 766 000
2002 tilinpäätös	14 705 000
2001 tilinpäätös	14 110 126

25. Näkövammaisten kirjaston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 48 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	48 000
2003 talousarvio	5 129 000
2002 tilinpäätös	4 817 000
2001 tilinpäätös	4 463 035

26. Suomen elokuva-arkiston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 36 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	36 000
2003 talousarvio	3 387 000
2002 tilinpäätös	2 833 000
2001 tilinpäätös	2 938 243

30. Valtionosuudet ja -avustukset yleisten kirjastojen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 1 335 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu kuntien verotuloihin perustuvista valtionosuuksien tasauseristä, joiden lopulliset laskelmat olivat käytettävissä vasta varsinaisen talousarvion hyväksymisen jälkeen.

2003 lisätalousarvio	-1 335 000
2003 talousarvio	30 053 000
2002 tilinpäätös	44 504 000
2001 tilinpäätös	15 467 739

75. Perusparannukset ja talonrakennukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 000 000 euroa.

Lisäksi momentin käyttösuunnitelmaa muutetaan seuraavasti.

Käyttösuunnitelma:

	Alkuperäinen käyttösuunnitelma €	Muutos +/- €	Muutettu käyttösuunnitelma €
1. Museoviraston perusparannukset ja pienet rakennushankkeet	504 000	+650 000	1 154 000
2. Suomenlinnan perusparannukset	1 007 000	+350 000	1 357 000
Yhteensä	1 511 000	+1 000 000	2 511 000

2003 lisätalousarvio	1 000 000
2003 talousarvio	1 511 000
2002 tilinpäätös	1 864 000
2001 tilinpäätös	1 681 879

Pääluokka 30
MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Maa- ja metsätalousministeriö

21. Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 565 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 527 000 euroa aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

Vuonna 2002 kertyi Tenojoen kalastuslupamaksuja 157 518 euroa talousarviossa arvioitua enemmän. Kun kalastuslupatuloista on palautettu noin kolme neljäsosaa osakaskunnille ja yksityisille vesialueen omistajille ja loput on käytetty valtion toimesta, määrärahaan lisätään 38 000 euroa Tenojoen kalastuslupatulojen ennakoitua suuremmasta kertymästä johtuen käytettäväksi Tenojoen tutkimukseen ja valvontaan.

2003 lisätalousarvio	565 000
2003 talousarvio	32 902 000
2002 tilinpäätös	31 869 999
2001 tilinpäätös	31 042 446

02. Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 398 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 233 000 euroa aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta sekä 165 000 euroa EU-komission kirjanpitojärjestelmän teknisten muutosten johdosta tehtävien tietojärjestelmämuutosten kustannuksista.

2003 lisätalousarvio	398 000
2003 talousarvio	12 735 000
2002 tilinpäätös	10 832 000
2001 tilinpäätös	9 237 722

03. Maaseutuelinkeinojen valituslautakunta ja eläinlääkintävahinkojen arviolautakunta

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 10 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	10 000
2003 talousarvio	598 000
2002 tilinpäätös	596 000
2001 tilinpäätös	525 755

04. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan muut menot

27. Yhteistutkimukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 82 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	82 000
2003 talousarvio	5 978 000
2002 tilinpäätös	6 537 000
2001 tilinpäätös	6 222 953

14. Maatilatalouden rakenteen ja maaseudun kehittäminen

61. Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston osallistuminen maaseudun kehittämiseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 108 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2003 saa uusia myöntämispäätöksiä tehdä yhteensä 47 472 000 eurolla.

Selvitysosa: Vuosina 2000—2002 tehdyistä alueellisen maaseudun kehittämisohjelman (ALMA) ja tavoite 1 -ohjelmien hankkeiden myöntämispäätöksiin sidotuista varoista on vapautunut vuoden 2002 loppuun mennessä yhteensä 717 000 euroa Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston rahoitusosuutta koskevia valtuuksia. Valtuudet ovat vapautuneet keskeytyneistä tai arvioitua pienemmillä kustannuksilla toteutetuista hankkeista. Myöntämisvaltuuden uudelleenkohdentamiseksi vuoden 2003 talousarviossa olevaa myöntämisvaltuutta 46 755 000 euroa korotetaan 717 000 eurolla. Myöntämisvaltuuden lisäys ei aiheuta lisäystä ohjelmakauden 2000—2006 EU:n osuuteen ja siten kokonaismäärärahoihin ja tuloihin.

Myöntämisvaltuuden lisäämisestä arvioidaan aiheutuvan menoja seuraavasti, euroa:

Ohjelma	Myöntämisvaltuuden lisäys	Valtiolle aiheutuvat lisämenot 2003	2004	2005	2006
ALMA (EMOTR-T)	406 000	61 000	122 000	142 000	81 000
Tavoite 1 -ohjelmat (EMOTR-O)	311 000	47 000	93 000	109 000	62 000
Kaikki yhteensä	717 000	108 000	215 000	251 000	143 000

Vastaava uudelleenkohdentaminen valtion rahoitusosuuksia koskevassa myöntämisvaltuudessa on tehty momentille 30.14.62.

2003 lisätalousarvio	108 000
2003 talousarvio	52 838 000
2002 tilinpäätös	26 226 317
2001 tilinpäätös	20 579 913

62. Valtion rahoitusosuus EU:n osaksi rahoittamasta maaseudun kehittämisestä (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 236 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2003 saa uusia myöntämispäätöksiä tehdä yhteensä 67 688 000 eurolla.

Selvitysosa: Vuosina 2000—2002 tehdyistä alueellisen maaseudun kehittämisohjelman (ALMA), tavoite 1 ja tavoite 2 -ohjelmien Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahastosta ja Euroopan aluekehitysrahastosta osarahoitettujen hankkeiden valtion osuutta koskevista myöntämisvaltuuksista on vapautunut vuoden 2002 loppuun mennessä yhteensä 1 249 000 euroa. Myöntämisvaltuudet ovat vapautuneet keskeytyneistä tai arvioitua pienemmällä kustannusarviolla toteutetuista hankkeista. Myöntämisvaltuuden uudelleenkohdentamiseksi vuoden 2003 talousarviossa olevaa myöntämisvaltuutta 66 439 000 euroa korotetaan 1 249 000 eurolla. Myöntämisvaltuuden lisäys ei aiheuta lisäystä ohjelmakauden 2000—2006 valtionosuuteen ja siten kokonaismäärärahoihin.

Myöntämisvaltuuden lisäämisestä arvioidaan aiheutuvan menoja seuraavasti, euroa:

Ohjelma	Myöntämisvaltuuden lisäys	Valtiolle aiheutuvat lisämenot 2003	2004	2005	2006
ALMA (EMOTR-T)	776 000	116 000	233 000	272 000	155 000
Tavoite 1 yhteensä (EMOTR-O)	275 000	41 000	83 000	96 000	55 000
Tavoite 1 yhteensä (EAKR)	13 000	5 000	5 000	3 000	-
Tavoite 2 yhteensä (EAKR)	185 000	74 000	74 000	37 000	-
Kaikki yhteensä	1 249 000	236 000	395 000	408 000	210 000

Vastaava uudelleenkohdentaminen EU:n rahoitusosuuksia koskevissa myöntämisvaltuuksissa on tehty EMOTR:n osalta momentilla 30.14.61 ja EAKR:n osalta momentilla 26.98.61.

2003 lisätalousarvio	236 000
2003 talousarvio	73 247 000
2002 tilinpäätös	38 876 667
2001 tilinpäätös	15 733 983

21. Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 633 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	633 000
2003 talousarvio	29 687 000
2002 tilinpäätös	29 685 000
2001 tilinpäätös	28 890 313

22. Torjunta-ainetarkastukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 11 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	11 000
2003 talousarvio	403 000
2002 tilinpäätös	401 000
2001 tilinpäätös	392 046

31. Metsätalouden edistäminen ja valvonta

24. Eräät metsätalouden yhteiskunnalliset palvelut ja yleinen uittoväylätuki (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 260 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 70 000 euroa aiheutuu kustannusten noususta, joka perustuu palkkatason nousuun ja 190 000 euroa kiinteistönhallintapalvelujen arvonlisäverosta. Vastaavasti tuloutuu momentille 11.04.01 lisää 190 000 euroa.

2003 lisätalousarvio	260 000
2003 talousarvio	5 436 000
2002 tilinpäätös	5 363 000
2001 tilinpäätös	3 868 322

42. Valtionapu metsätalouden edistämis- ja valvontaorganisaatioille (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 650 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu metsäkeskuksia ja Metsätalouden kehittämiskeskus Tapiota koskevasta työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	650 000
2003 talousarvio	43 100 000
2002 tilinpäätös	43 100 000
2001 tilinpäätös	42 498 650

44. Tuki puuntuotannon kestävyyden turvaamiseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 9 000 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2003 saa tehdä kestävän metsätalouden rahoituksesta annetun lain (1094/1996) mukaisia tukipäätöksiä enintään 74 736 000 eurolla, joista saa aiheutua vuoden 2003 jälkeen valtiolle menoja enintään 23 842 000 euroa.

Selvitysosa: Talousarviossa on osoitettu myöntämisvaltuutta kuluvalle vuodelle 65 736 000 euroa, josta saa aiheutua vuoden 2003 jälkeen valtiolle menoja enintään 22 416 000 euroa. Lisävaltuuden tarpeesta 966 000 euroa aiheutuu vuonna 2003 toteutuvaksi arvioidusta kustannusten noususta ja 8 034 000 euroa vuonna 2002 tehdyistä töistä, joista tukipäätökset siirtyivät tehtäväksi vuoden 2003 valtuudesta. Myöntämisvaltuuden 9 000 000 euron lisäyksestä rahoitetaan vuoden 2003 määrärahalisäyksellä 7 574 000 euroa, loput 1 426 000 euroa ajoittuu seuraaville vuosille.

Lisämäärärahan 9 000 000 euron loppuosa, 1 426 000 euroa, aiheutuu muiden vuonna 2003 tehtävien tukipäätösten edellyttämistä menoista, koska talousarviossa arvioituun verrattuna määrärahaa käytetään vastaava määrä enemmän aiempien vuosien valtuuksista aiheutuviin menoihin.

Myöntämisvaltuudesta arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja seuraavasti, milj. euroa:

	2003	2004	2005	2006	Myöh. vuodet yht.
Vuoden 2003 valtuuksista	50,89	15,09	7,54	1,13	0,08
— mistä muutos	+7,57	+2,48	+0,80	-1,62	-0,23
Aiemmista valtuuksista	17,74	6,30	1,71	0,31	0,07
— mistä muutos	+1,43	-0,55	-0,49	+0,11	+0,07
Yhteensä	68,63	21,39	9,25	1,44	0,15

Lisävaltuudella ja -määrärahalla toteutettavien töiden työllisyysvaikutuksiksi arvioidaan noin 450 henkilötyövuotta erityisesti Pohjois-Karjalan ja Kainuun metsäkeskusten alueilla.

2003 lisätalousarvio	9 000 000
2003 talousarvio	60 350 000
2002 tilinpäätös	48 102 620
2001 tilinpäätös	49 783 626

32. Metsäntutkimuslaitos

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 779 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	779 000
2003 talousarvio	36 366 000
2002 tilinpäätös	36 299 000
2001 tilinpäätös	35 779 963

41. Kala-, riista- ja porotalous

52. Tenojoen kalastuslupamaksut ja viehekalastusmaksut (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 320 000 euroa.

Selvitysosa: Vuonna 2002 kertyi Tenojoen kalastuslupamaksuja 157 518 euroa talousarviossa arvioitua enemmän. Kun kalastuslupatuloista on palautettu noin kolme neljäsosaa osakaskunnille ja yksityisille vesialueen omistajille, on ennakoitua suuremmasta kertymästä johtuva momentin lisätarve Tenojoen kalastuslupatulojen osalta 120 000 euroa.

Vuonna 2002 kertyi läänikohtaisia viehekalastusmaksuja 197 935 euroa talousarviossa arvioitua enemmän. Kun viehekalastusmaksutulot palautetaan kalastuslain 89 a §:n nojalla maksun kannosta ja varojen jakamisesta aiheutuneilla kuluilla vähennettynä kalenterivuosittain jälkikäteen vesialueiden omistajille, on momentin lisätarve viehekalastusmaksutulojen osalta 200 000 euroa.

2003 lisätalousarvio	320 000
2003 talousarvio	2 137 000
2002 tilinpäätös	2 232 863
2001 tilinpäätös	1 945 539

42. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 236 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	236 000
2003 talousarvio	14 122 000
2002 tilinpäätös	14 124 000
2001 tilinpäätös	13 829 589

51. Vesivarojen käyttö ja hoito

22. Vesivarojen käytön ja hoidon menot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 80 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	80 000
2003 talousarvio	5 116 000
2002 tilinpäätös	5 128 000
2001 tilinpäätös	5 022 428

77. Vesistö- ja vesihuoltotyöt (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 2 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu käynnissä olevien työkohteiden toteutuksen aientamisesta ja nopeuttamisesta. Lisämäärärahan avulla helpotetaan työllisyyttä vaikeilla työllisyysalueilla. Lisämäärärahalla toteutettavien toimenpiteiden investointivaiheen työllisyysvaikutus on yhteistyöosapuolten osuus mukaan lukien noin 60 henkilötyövuotta.

2003 lisätalousarvio	2 000 000
2003 talousarvio	14 565 000
2002 tilinpäätös	14 565 000
2001 tilinpäätös	14 464 162

61. Maanmittauslaitos

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 135 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta. Sopimuksesta aiheutuu bruttomenoihin lisäystä 1 773 000 euroa ja bruttotuloihin lisäystä 638 000 euroa.

2003 lisätalousarvio	1 135 000
2003 talousarvio	44 980 000
2002 tilinpäätös	45 767 000
2001 tilinpäätös	42 834 087

71. Eläinlääkintä- ja elintarviketutkimuslaitos

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahasta saa käyttää enintään 500 000 euroa tiloilla kuolleiden muiden kuin TSE-val-

vontaohjelmaan kuuluvien tuotantoeläinten hävittämisestä aiheutuvien kustannusten osittaiseen korvaamiseen valtioneuvoston asetuksella tarkemmin määrättävin perustein.

Selvitysosa: Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa. Itsestään kuolleiden nautojen, lampaiden ja vuohien osalta keräily tiloilta ja polttaminen hävitylaitoksissa on järjestetty osana laitoksen TSE-valvontaohjelmaa, jossa eläinten hävittämisestä aiheutuvista kustannuksista vastaa osittain eläinten omistaja. Tarkoitus on, että laitos luo vastaavan hävittämisjärjestelmän myös eläinten omistajien vastuulle jäävien itsestään kuolleiden sikojen, siipikarjan ja hevosten hävittämiseksi säädösten edellyttämällä tavalla. Myös rahoitusvastuu olisi eläinten omistajilla. Määrärahaa on tarkoitus käyttää eläinten omistajien vastuulle jäävien hävittämiskustannusten osittaiseksi korvaamiseksi sen varmistamiseksi, että itsestään kuolleet eläimet poistetaan myös tältä osin eläinten ravintoketjusta (EY 1774/2002, jota tulee soveltaa 1.5.2003 lukien). Vuositasolla valtion osallistuminen kokonaiskustannuksiin olisi enintään 1 000 000 euroa.

2003 lisätalousarvio	—
2003 talousarvio	22 912 000
2002 tilinpäätös	23 724 996
2001 tilinpäätös	15 875 258

72. Elintarvikevirasto

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 6 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että nettobudjetoinnissa otetaan tuloina huomioon myös maa- ja metsätalousministeriön asetuksen Elintarvikeviraston suoritteista perittävistä maksuista (870/2001) perusteella tuloutuvat tulot.

Selvitysosa: Bruttomenojen lisäyksenä on otettu huomioon 82 000 euroa valtion virka- ja työehtosopimuksen mukaisina palkantarkistuksina. Kun bruttotulojen lisäyksenä on otettu huomioon 88 000 euroa aiemmin momentille 12.30.72 tuloutuneet maksullisen palvelutoiminnan tulot, joita vastaavat menot on jo otettu huomioon momentin bruttomenoissa, määrärahan vähennys on 6 000 euroa.

2003 lisätalousarvio	-6 000
2003 talousarvio	5 113 000
2002 tilinpäätös	4 993 000
2001 tilinpäätös	3 732 763

73. Kasvintuotannon tarkastuskeskus

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 947 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 750 000 euroa aiheutuu koloradonkuoriaisen torjumisesta johtuvista lisääntyneistä tarkastus- ja valvontatehtävistä ja 197 000 euroa valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	947 000
2003 talousarvio	12 217 000
2002 tilinpäätös	12 092 610
2001 tilinpäätös	11 462 343

Pääluokka 31
LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Liikenne- ja viestintäministeriö

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 219 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	219 000
2003 talousarvio	13 698 000
2002 tilinpäätös	13 670 000
2001 tilinpäätös	12 850 230

22. Tutkimus ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 302 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 193 000 euroa aiheutuu EU:n myöntämästä VIKING MIP 2001 -selvitys- ja toteutushankkeiden toisen maksuerän ministeriön osuudesta sekä 109 000 euroa VIKING MIP 2002 -selvitys- ja toteutushankkeiden ensimmäisen maksuerän ministeriön osuudesta. Vastaava tulojen lisäys on merkitty momentille 12.31.99.

2003 lisätalousarvio	302 000
2003 talousarvio	7 909 000
2002 tilinpäätös	9 755 000
2001 tilinpäätös	7 686 188

24. Tiehallinto

21. Perustienpito (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 7 185 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 1 185 000 euroa aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta ja 6 000 000 euroa työllistämistoimista.

2003 lisätalousarvio	7 185 000
2003 talousarvio	599 079 000
2002 tilinpäätös	620 917 000
2001 tilinpäätös	552 370 570

79. Tieverkon jälkirahoitus- ja kokonaisrahoitushankkeet (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 740 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että tiehallinto oikeutetaan solmimaan vt 6 Koskenkylä—Kouvola -hankkeen aikaisempina vuosina myönnettyjen 48 800 000 euron valtuuksien sijasta 54 240 000 euron valtuuksien mukaisesti sopimuksia.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu EU:n TEN-tuen suorituksista momen-

tille 12.31.24. Sopimusvaltuuden tarkistaminen mahdollistaa hankkeen toteuttamisen siten, että siihen sisältyy Pukaro—Mustila -tieosuus sekä melunsuojaukset ja liikenteen telematiikka. Sopimusvaltuuden tarkistamisesta aiheutuva määrärahatarve vuonna 2004 on 4 700 000 euroa.

2003 lisätalousarvio	740 000
2003 talousarvio	77 366 000
2002 tilinpäätös	64 717 000
2001 tilinpäätös	26 910 068

87. Tielain mukaiset maa-alueiden hankinnat ja korvaukset (arviomääräraha)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää yleisistä teistä annetun lain (243/1954) ja asetuksen (487/1957) mukaisten maa-alueiden ja korvausten lisäksi myös näihin liittyvien välttämättömien menojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös kiinteistötoimitusmaksusta annetun lain (558/1995) mukaisten kiinteistötoimitusmaksujen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää tietä varten tarvittavien alueiden hankkimiseen ja korvaamiseen ennen tiesuunnitelman hyväksymistä.

Selvitysosa: Momentin käyttöperusteluiden täydentämisellä laajennetaan momentin mukaisten menojen sisältöä kattamaan myös niiden välttämättömät menot.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2003 lisätalousarvio	—
2003 talousarvio	23 546 000
2002 tilinpäätös	19 328 969
2001 tilinpäätös	19 888 663

30. Merenkulkulaitos

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 8 408 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 408 000 euroa aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta ja 8 000 000 euroa kovan talven johdosta kasvaneesta ja vaikeutuneesta jäänmurrosta sekä terrorismin torjuntaan liittyvien kansainvälisten määräysten voimaansaattamisen valmistelusta.

2003 lisätalousarvio	8 408 000
2003 talousarvio	10 988 000
2002 tilinpäätös	13 011 000
2001 tilinpäätös	9 998 920

22. Liikelaitosten perustamismenot (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Merenkulkulaitoksen tuotanto-organisaatioiden liikelaitostamisesta aiheutuviin palkkaus- ja muihin menoihin.

Selvitysosa: Merenkulkulaitoksen tuotantotoiminnot on tarkoitus eriyttää vuoden 2004 alusta erillisiin tuotanto-organisaatioihin, jotka toimisivat valtion liikelaitoksista annetun lain mukaisina liikelaitoksina. Hallituksen on tarkoitus antaa eduskunnalle lakiesitys kevätistuntokauden aikana.

2003 lisätalousarvio	500 000

40. Ratahallintokeskus

21. Perusradanpito (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 45 401 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 131 000 euroa aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta sekä 2 620 000 euroa EU:n TEN-tuen suorituksista, joita vastaava tulojen lisäys on vuonna 2002 tuloutettu momentille 12.31.40. Ratamaksutulot vähenevät 12 650 000 euroa, kun osa ratamaksusta muuttuu rataveroksi, joka tuloutetaan momentille 11.19.03. Momentille lisätään rataveron tuottoa vastaava määräraha 12 650 000 euroa. Hallitus antaa eduskunnalle lisätalousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi rataverosta. Lisämäärärahasta 30 000 000 euroa käytetään perusradanpidon korvausinvestointien rahoitukseen.

Muutosten jälkeen perusradanpidon alustava toimenpiteittäinen suunnitelma on seuraava:

	Valmis	Kustannus-arvio milj. €	Käytetty milj. €	Arvioidut v. 2003 kustannukset milj. €
Korvausinvestoinnit				149,4
Helsinki—Tampere, perusparannus	2003	343,0	327,9	15,1
Tampere—Orivesi—Jyväskylä, perusparannus	2006	57,5	28,5	12,0
Kouvola—Pieksämäki, perusparannus	2006	145,7	120,0	13,0
Seinäjoki—Oulu, päällysrakenne	2008	122,7	24,5	19,0
Lappeenranta—Parikkala, perusparannus	2004	62,0	43,1	14,0
Oulu—Rovaniemi, perusparannus	2004	33,4	17,3	14,5
Tasoristeykset				11,8
Muut korvausinvestoinnit				50,0
Muu perusradanpito				188,0
Perusradanpito yhteensä				337,4

2003 lisätalousarvio	45 401 000
2003 talousarvio	233 900 000
2002 tilinpäätös	256 991 000
2001 tilinpäätös	245 266 099

87. Rataverkon maa-alueiden hankinnat ja korvaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 2 525 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahaa on tarkoitus käyttää Kerava—Lahti -oikoradan maa-alueiden lunastamiseen.

2003 lisätalousarvio	2 525 000
2003 talousarvio	670 000
2002 tilinpäätös	2 319 908
2001 tilinpäätös	1 486 455

50. Ilmailulaitos

Luvun perusteluja muutetaan siten, että kohdassa 4. Omaisuuden luovuttaminen Ilmailulaitokselle siirrettävän omaisuuden arvo on noin 13 milj. euroa ja että Ilmailulaitos saa luovuttaa käyvällä hinnalla perustettavalle Ilmailulaitoksen omistukseen kokonaan tulevalle tytäryhtiölle vuonna 2003 puolustusministeriöltä Ilmailulaitokselle vuoden 2003 alusta siirtyvää varallisuutta enintään 13,0 milj. euron arvosta.

Selvitysosa: Ilmailulaitokselle puolustusministeriöltä siirtyvän omaisuuden arvo on tarkentunut valmistelun edetessä. Omaisuuden arvo on noin 5 milj. euroa vuoden 2003 talousarviossa esitettyä arviota suurempi.

60. Joukkoliikenteen palvelujen ostot, korvaukset ja tuet

63. Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 34 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu EU:n myöntämästä tuesta IMAGE-hankkeelle. Vastaava tulojen lisäys on merkitty momentille 12.31.99.

2003 lisätalousarvio	34 000
2003 talousarvio	83 000 000
2002 tilinpäätös	79 880 000
2001 tilinpäätös	78 849 695

80. Ilmatieteen laitos

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 459 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	459 000
2003 talousarvio	26 781 000
2002 tilinpäätös	26 510 000
2001 tilinpäätös	26 007 404

81. Merentutkimuslaitos

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 130 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 104 000 euroa aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta ja 26 000 euroa merentutkimusalus Arandan käyttökulujen kasvusta.

2003 lisätalousarvio	130 000
2003 talousarvio	7 162 000
2002 tilinpäätös	7 350 000
2001 tilinpäätös	7 170 524

99. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan muut menot

62. EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus liikenne- ja viestintäministeriön osalta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 34 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2003 saa uusia myöntämispäätöksiä tehdä yhteensä 5 760 000 eurolla.

Selvitysosa: Lisämääräraha johtuu purkautuneiden myöntämisvaltuuksien uudelleenbudjetoinnista. Myöntämisvaltuuden kasvu 34 000 eurolla aiheutuu vuosina 2000—2001 myönnetyistä myöntämisvaltuuksista purkautuneiden myöntämisvaltuuksien uudelleenbudjetoinnista.

2003 lisätalousarvio	34 000
2003 talousarvio	5 155 000

Pääluokka 32
KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Hallinto

21. Kauppa- ja teollisuusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 139 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan lisäyksenä on otettu huomioon 389 000 euroa valtion virka- ja työehtosopimuksesta aiheutuvina menoina ja vähennyksenä 528 000 euroa 15 henkilön palkkaus- ja muiden menojen siirtona momentille 24.01.21. Määrärahan siirto johtuu ulkomaankaupparyhmän siirtymisestä ulkoasiainministeriöön 1.7.2003 lukien.

2003 lisätalousarvio	-139 000
2003 talousarvio	22 565 000
2002 tilinpäätös	22 586 000
2001 tilinpäätös	22 219 307

22. Työvoima- ja elinkeinokeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 543 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 1 343 000 euroa aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta ja 200 000 euroa asiantuntijoiden palkkaamiseksi alueelliseen ja kansalliseen teknologia-alakohtaiseen asiakastyöhön.

2003 lisätalousarvio	1 543 000
2003 talousarvio	68 797 000
2002 tilinpäätös	68 555 000
2001 tilinpäätös	66 530 603

24. Tutkimus- ja selvitystoiminta (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta vähennetään 25 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan vähennys aiheutuu yhden hengen palkkaus- ja muiden menojen siirrosta momentille 24.01.21. Määrärahan siirto johtuu ulkomaankaupparyhmän siirtymisestä ulkoasiainministeriöön 1.7.2003 lukien.

2003 lisätalousarvio	-25 000
2003 talousarvio	4 628 000
2002 tilinpäätös	5 878 000
2001 tilinpäätös	6 727 517

98. Vahingonkorvaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 643 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Wärtsilä Meriteollisuus Oy:n konkurssipesän saatavista johtuvien Suomen valtion vahingonkorvausten suorittamiseen.

Selvitysosa: Suomen valtio on Helsingin hovioikeuden tuomion perusteella velvoitettu suorittamaan vahingonkorvauksena Wärtsilä Meriteollisuus Oy:n konkurssipesän

saatavia. Korkeimmalta oikeudelta on haettu valituslupaa tuomiosta.

2003 lisätalousarvio	643 000
2002 tilinpäätös	486 361
2001 tilinpäätös	4 357 226

20. Teknologiapolitiikka

21. Geologian tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 658 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	658 000
2003 talousarvio	37 595 000
2002 tilinpäätös	37 850 000
2001 tilinpäätös	37 274 145

22. Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 876 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 876 000 euroa aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta ja 1 000 000 euroa tutkimusrahoituksen lisäämisestä hallitusohjelmassa sovitun mukaisesti.

2003 lisätalousarvio	1 876 000
2003 talousarvio	63 138 000
2002 tilinpäätös	64 095 000
2001 tilinpäätös	62 601 228

23. Turvatekniikan keskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 137 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	137 000
2003 talousarvio	9 314 000
2002 tilinpäätös	9 408 000
2001 tilinpäätös	9 232 340

24. Kuluttajatutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 40 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	40 000
2003 talousarvio	1 740 000
2002 tilinpäätös	1 765 000
2001 tilinpäätös	1 714 508

25. Mittatekniikan keskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 64 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	64 000
2003 talousarvio	5 063 000
2002 tilinpäätös	3 866 000
2001 tilinpäätös	3 782 546

26. Teknologian kehittämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 273 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	273 000
2003 talousarvio	23 983 000
2002 tilinpäätös	24 073 000
2001 tilinpäätös	23 580 620

27. Teknologinen tutkimustoiminta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 1 977 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2003 uusia rahoituspäätöksiä saa tehdä enintään 142 709 000 eurolla.

Selvitysosa: Myöntämisvaltuuden 5 000 000 euron lisäys perustuu tutkimusrahoituksen lisäämiseen hallitusohjelmassa sovitun mukaisesti.

Myöntämisvaltuuksien käytöstä arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja seuraavasti (1 000 euroa):

	2003	2004	2005	2006	2007-
Ennen vuotta 2003 tehdyt sitoumukset	62 625	16 258	7 216		
Vuoden 2003 sitoumukset	74 209	51 375	7 278	5 994	3 853
Yhteensä	136 834	67 633	14 494	5 994	3 853

2003 lisätalousarvio	1 977 000	2003 lisätalousarvio	2 000 000
2003 talousarvio	134 857 000	2003 talousarvio	11 996 000
2002 tilinpäätös	131 516 630	2002 tilinpäätös	11 996 000
2001 tilinpäätös	135 426 694	2001 tilinpäätös	10 091 276

28. Hanke- ja ohjelmatoiminnan selvitys- ja kehittämismenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 2 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu tutkimusrahoituksen lisäämisestä hallitusohjelmassa sovitun mukaisesti.

40. Avustukset teknologiseen tutkimukseen ja kehitykseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 3 629 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2003 uusia avustuspäätöksiä saa tehdä enintään 156 687 000 eurolla.

Selvitysosa: Myöntämisvaltuuden 3 000 000 euron lisäys perustuu tutkimusrahoituksen lisäämiseen hallitusohjelmassa sovitun mukaisesti.

Myöntämisvaltuuksien käytöstä arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja seuraavasti (1 000 euroa):

	2003	2004	2005	2006	2007-
Ennen vuotta 2003 tehdyt sitoumukset	116 933	74 448	29 273	7 325	1 098
Vuoden 2003 sitoumukset	17 153	46 096	44 557	25 503	23 378
Yhteensä	134 086	120 544	73 830	32 828	24 476

2003 lisätalousarvio	3 629 000
2003 talousarvio	130 457 000
2002 tilinpäätös	138 097 754
2001 tilinpäätös	132 641 817

41. Keksintö-, laatu- ja standardisointitoiminnan edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 199 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu tutkimusrahoituksen lisäämisestä hallitusohjelmassa sovitun mukaisesti ja on tarkoitettu keksintötoiminnan edistämiseen.

2003 lisätalousarvio	199 000
2003 talousarvio	5 806 000
2002 tilinpäätös	5 656 000
2001 tilinpäätös	6 155 678

30. Yrityspolitiikka

Vuonna 2003 kauppa- ja teollisuusministeriö tai sen valtuuttamat laitokset saavat tehdä tieteellisten laitteiden hankintoja ja tutkimuspalveluja koskevia sopimuksia yhteensä enintään 15 000 000 Yhdysvaltain dollarin (noin 14 000 000 euron) määrästä siten kuin Suomen ja Venäjän federaation välisessä sopimuksessa entiseltä Neuvostoliitolta olevien velkasaatavien osittaisesta hoitamisesta on sovittu. Valtuudesta aiheutuvat maksut suoritetaan Valtiontakuurahastolle vuoden 2005 talousarviossa.

Selvitysosa: Suomen ja Venäjän välillä maaliskuussa 2003 tehdyn uuden velkakonversiosopimuksen mukaan osapuolten toimivaltaiset viranomaiset sopivat velan maksamista varten toimitussopimuksia vuosina 2003—2005 noin 15 milj. Yhdysvaltain dollarin arvosta. Toimitusten maksu on tarkoitus hoitaa kuittaamalla Valtiontakuurahaston taseessa olevaa entisen Neuvostoliiton velkaa Finnvera Oyj:n avaaman erityistilin kautta.

42. Finnvera Oyj:n korkotuet (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 100 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että erityisrahoitusyhtiö saa myöntää vuonna 2003 alueellisen korkotuen piiriin kuuluvia luottoja enintään 121 732 000 eurolla ja elinkeinopoliittisin perustein tuettavien tukiohjelmien mukaisia erityiskorkotuen piirissä olevia lainoja yhteensä enintään 112 912 000 euroa, johon sisältyvät myös naisyrittäjälainat.

Selvitysosa: Myöntämisvaltuuksien 8 000 000 euron lisäys perustuu hallitusohjelmaan, jossa todetaan, että yksityisten investointien käynnistymistä tuetaan työllisyystilanteen kohentamiseksi.

Alueellisen korkotuen piirissä olevien lainojen myöntämisvaltuutta korotetaan 4 000 000 eurolla investointi- ja käyttöpääomalainojen selvästi arvioitua suuremman kysynnän vuoksi, ja erityiskorkotuen piirissä olevien lainojen myötämisvaltuutta korotetaan myös 4 000 000 eurolla yrittäjälainojen ja pienlainojen ennakoitua suuremman kysynnän johdosta.

Myöntämisvaltuuden lisäyksestä arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja 100 000 euroa vuonna 2003, 400 000 euroa vuonna 2004, 285 000 euroa vuonna 2005, 140 000 euroa vuonna 2006 ja 100 000 euroa vuonna 2007.

2003 lisätalousarvio	100 000
2003 talousarvio	19 940 000
2002 tilinpäätös	23 933 407
2001 tilinpäätös	27 500 985

62. EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus kauppa- ja teollisuusministeriön osalta (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että myöntämisvaltuus kasvaa 80 112 000 eurosta 94 691 000 euroon.

Selvitysosa: Myöntämisvaltuuden kasvu 14 579 000 eurolla aiheutuu tavoite 3 -ohjelman valtion rahoitusosuuden myöntämisvaltuuden kertaluonteisesta uudelleenkohdentamisesta, vuosina 2000—2001 myönnetyistä myöntämisvaltuuksista purkautuneiden myöntämisvaltuuksien uudelleenbudjetoinnista, teknisen avun hallinnonalakohtaisen jaon tarkentumisesta sekä ESR-osarahoitettujen oh-

jelmien tulo-osuuden lisäämisestä. Tavoite 3 -ohjelman valtion rahoitusosuuden osalta on otettu huomioon 5 368 000 euroa siirtona momentilta 29.01.62.

Myöntämisvaltuus kauden 2000—2006 ohjelmissa v. 2003 (euroa):

	TA	LTAE	TA+LTAE
EAKR			
Tavoitteet 1 ja 2	64 560 000	7 013 000	71 573 000
Yhteisöaloite Interreg	2 266 000	-	2 266 000
ESR			
Tavoitteet 1 ja 2	3 433 000	95 000	3 528 000
Tavoite 3	8 507 000	5 471 000	13 978 000
— uudelleenbudjetoitava		103 000	
— siirto mom. 29.01.62		5 368 000	
Tulo-osuus	1 346 000	2 000 000	3 346 000
Yhteensä	80 112 000	14 579 000	94 691 000

Vuoden 2003 myöntämisvaltuudesta arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja 20 301 000 euroa vuonna 2003, 46 517 000 euroa vuonna 2004, 24 657 000 euroa vuonna 2005 ja 3 216 000 euroa vuonna 2006.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2003 lisätalousarvio	—
2003 talousarvio	94 720 000
2002 tilinpäätös	66 777 674
2001 tilinpäätös	66 806 916

40. Kuluttaja- ja kilpailupolitiikka

21. Kuluttajaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 107 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että nettobudjetoitavina tuloina otetaan huomioon myös EU:lta saatavat tulot.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

EU:lta saatavia nettobudjetoitavia tuloja arvioidaan olevan 70 000 euroa vuonna 2003.

2003 lisätalousarvio	107 000
2003 talousarvio	5 524 000
2002 tilinpäätös	5 530 000
2001 tilinpäätös	5 403 374

24. Kuluttajavalituslautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 23 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	23 000
2003 talousarvio	1 515 000
2002 tilinpäätös	1 313 000
2001 tilinpäätös	1 207 085

26. Kilpailuviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 82 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	82 000
2003 talousarvio	4 511 000
2002 tilinpäätös	4 571 000
2001 tilinpäätös	3 974 449

50. Kansainvälistymispolitiikka

21. Matkailun edistämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 93 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	93 000
2003 talousarvio	15 973 000
2002 tilinpäätös	16 081 000
2001 tilinpäätös	16 003 081

60. Energiapolitiikka

21. Energiamarkkinaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 109 000 euroa.

Selvitysosa: Valtioneuvosto teki tammikuussa 2003 periaatepäätöksen ilmastopolitiikan viranomaistoimien järjestämisestä valtionhallinnossa. Energiamarkkinaviraston tehtävänä on EY:n päästökauppaan liittyvien päästölupien myöntäminen ja päästöoikeuksien jakaminen. Energiamarkkinavirasto vastaa myös rekisterijärjestelmästä, jota tarvitaan sekä Kioton mekanismien että päästökauppadirektiivin seurantaan. Lisämäärärahasta on tarkoitus käyttää 96 000 euroa uusista tehtävistä aiheutuviin palkkaus-, rekisterinperustamis- ja muihin menoihin sekä 13 000 euroa valtion virka- ja työehtosopimuksesta aiheutuviin menoihin.

2003 lisätalousarvio	109 000
2003 talousarvio	208 000
2002 tilinpäätös	206 000
2001 tilinpäätös	185 848

Pääluokka 33
SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Sosiaali- ja terveysministeriö

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 494 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	494 000
2003 talousarvio	31 878 000
2002 tilinpäätös	32 046 000
2001 tilinpäätös	30 977 861

62. EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus sosiaali- ja terveysministeriön osalta (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että myöntämisvaltuus kasvaa 3 374 000 eurosta 3 404 000 euroon.

Selvitysosa: Valtuuden kasvu 30 000 eurolla liittyy Euroopan sosiaalirahaston tavoite 1 a:n ja tavoite 3:n uudelleen budjetoinnin kautta tuleviin eriin.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

Momentin myöntämisvaltuuden arvioidaan jakautuvan rahastoittain ja ohjelmittain seuraavasti (milj. euroa):

	Tavoite 1	Tavoite 2	Tavoite 3	Yhteisöaloite	Yhteensä
Euroopan aluekehitysrahasto	0,595	0,154	-	0,591	1,340
Euroopan sosiaalirahasto	0,257	0,044	1,763	-	2,064
Yhteensä	0,852	0,198	1,763	0,591	3,404

2003 lisätalousarvio	—
2003 talousarvio	5 474 000
2002 tilinpäätös	1 265 695
2001 tilinpäätös	466 676

63. Eräät erityishankkeet (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämääräraha on tarkoitettu kertaluonteisena kansallisen alkoholiohjelman toimeenpanon tehostamiseen.

2003 lisätalousarvio	1 000 000
2003 talousarvio	6 000 000
2002 tilinpäätös	8 710 000
2001 tilinpäätös	7 047 074

02. Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 435 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	435 000
2003 talousarvio	20 610 000
2002 tilinpäätös	22 980 000
2001 tilinpäätös	19 837 598

04. Tarkastuslautakunta

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 220 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta, lisätilojen vuokrasta sekä 200 000 euroa lisätyövoiman palkkaamisesta määräajaksi.

2003 lisätalousarvio	220 000
2003 talousarvio	1 556 000
2002 tilinpäätös	1 552 000
2001 tilinpäätös	1 457 853

07. Työterveyslaitos

50. Valtionapu Työterveyslaitoksen menoihin (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 125 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu uuteen palkkausjärjestelmään siirtymisestä aiheutuvien kustannusten osittaisesta kattamisesta.

2003 lisätalousarvio	125 000
2003 talousarvio	35 210 000
2002 tilinpäätös	34 320 000
2001 tilinpäätös	33 333 502

08. Kansanterveyslaitos

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 455 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	455 000
2003 talousarvio	28 400 000
2002 tilinpäätös	27 745 000
2001 tilinpäätös	26 721 361

09. Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 87 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	87 000
2003 talousarvio	4 570 000
2002 tilinpäätös	4 480 000
2001 tilinpäätös	4 242 204

10. Säteilyturvakeskus

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 277 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	277 000
2003 talousarvio	11 109 000
2002 tilinpäätös	10 417 000
2001 tilinpäätös	9 592 935

13. Työsuojelun piirihallinto

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 421 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	421 000
2003 talousarvio	21 506 000
2002 tilinpäätös	20 730 000
2001 tilinpäätös	19 995 358

18. Sairausvakuutus

60. Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 300 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu alle 65-vuotiaiden vaikeavammaisten lääkinnällisen kuntoutuksen turvaamisesta, minkä johdosta hallitus antaa eduskunnalle lisätalousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi Kansaneläkelaitoksen järjestämästä kuntoutuksesta annetun lain 3 §:n muuttamisesta 1.8.2003 lukien.

2003 lisätalousarvio	300 000
2003 talousarvio	699 000 000
2002 tilinpäätös	673 917 228
2001 tilinpäätös	529 059 848

22. Sotilasvammakorvaukset ja eräät kuntoutustoiminnan menot

51. Valtion korvaus partisaanien uhreille (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 1 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtion korvauksesta eräille Neuvostoliiton partisaani-iskujen kohteeksi joutuneille henkilöille annettavan lain mukaisten korvausten maksamiseen.

Selvitysosa: Hallitus antaa eduskunnalle lisätalousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi valtion korvauksesta eräille Neuvostoliiton partisaani-iskujen kohteeksi joutuneille henkilöille. Korvaus suoritettaisiin kertakorvauksena 1.9.2003 lukien niille henkilöille, joiden sairauden syntyminen todennäköisillä syillä liittyy partisaani-iskujen aiheuttamaan poikkeukselliseen järkytykseen. Kertakorvauksen määrä olisi 1 500 euroa. Korvaukseen oikeutettuja arvioidaan olevan vajaat 700 henkilöä.

2003 lisätalousarvio	1 000 000

32. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto

30. Valtionosuus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 87 300 000 euroa.

Selvitysosa: Hallitus antaa eduskunnalle lisätalousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain (733/1992) muuttamisesta siten, että sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannusten valtionosuutta korotetaan 1,05 prosenttiyksiköllä nykyisestä 27,01 prosentista 28,06 prosenttiin. Määrärahan mitoituksessa on korotuksesta johtuen otettu lisäyksenä huomioon 113 000 000 euroa. Korotus liittyy ansiotulojen verotuksen keventämisen kompensaatioon kunnille.

Lisäksi määrärahan mitoituksessa on vähennyksenä on otettu huomioon 26 400 000 euroa, joka johtuu ennakoitua pienemmistä verotuloihin perustuvista valtionosuuksien tasauksista sekä lisäyksenä 700 000 euroa muista laskentatietojen muutoksista johtuen.

Verotuloihin perustuvia tasauksia koskevat lopulliset laskelmat ovat olleet käytettävissä vasta vuoden 2003 talousarvioesityksen hyväksymisen jälkeen.

2003 lisätalousarvio	87 300 000
2003 talousarvio	2 768 000 000
2002 tilinpäätös	2 522 110 856
2001 tilinpäätös	2 351 433 902

38. Valtionavustus kunnille huumeiden käyttäjien hoitoon sekä tartuntatautien hoitovalmiuden parantamiseen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 500 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös tartuntatautilain (583/1986) mukaisten tartuntatautien hoitovalmiuden lisäämisestä aiheutuviin kustannuksiin suoritettavan valtionavustuksen maksamiseen yliopistollisille sairaanhoitopiireille.

Selvitysosa: Momentin nimike on muutettu. Valtionavustusta maksettaisiin kullekin yliopistolliselle sairaanhoitopiirille tartuntatautien hoidon edellyttämän hoitovalmiuden parantamiseen erityisvastuualueella erillisen hakemuksen perusteella enintään 100 000 euroa.

2003 lisätalousarvio	500 000
2003 talousarvio	7 570 000
2002 tilinpäätös	7 570 000

53. Terveyden edistäminen ja terveysvalvonta

24. Tartuntatautien valvonta (arviomäärä-raha)

Momentille myönnetään lisäystä 260 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu sars-epidemian aiheuttamista lisäkuluista.

2003 lisätalousarvio	260 000
2003 talousarvio	1 100 000
2002 tilinpäätös	1 087 283
2001 tilinpäätös	935 071

57. Lomatoiminta

40. Valtion korvaus maatalousyrittäjien lomituspalvelujen kustannuksiin (arviomäärä-raha)

Momentille myönnetään lisäystä 3 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu tulopoliittiseen sopimukseen vuosille 2003—2004 perustuvasta tuntipalkkaisten maatalouslomittajien palkkahinnoittelun muutoksen aiheuttamasta kustannustason noususta.

2003 lisätalousarvio	3 000 000
2003 talousarvio	183 100 000
2002 tilinpäätös	171 597 967
2001 tilinpäätös	168 523 018

Pääluokka 34
TYÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Työhallinto

21. Työministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 331 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	331 000
2003 talousarvio	21 251 000
2002 tilinpäätös	21 651 000
2001 tilinpäätös	21 215 561

22. Työvoimaopiston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 8 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	8 000
2003 talousarvio	743 000
2002 tilinpäätös	744 000
2001 tilinpäätös	735 654

05. Euroopan rakennerahastojen ohjelmien toteutus

61. Euroopan sosiaalirahaston osallistuminen EU:n rakennerahasto-ohjelmiin (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että myöntämisvaltuus kasvaa 118 107 000 eurosta 119 474 000 euroon.

Selvitysosa: Myöntämisvaltuuden kasvu 1 367 000 eurolla johtuu vuosina 2000—2001 myönnetyistä myöntämisvaltuuksista purkautuneiden myöntämisvaltuuksien uudelleenbudjetoinnista.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2003 lisätalousarvio	—
2003 talousarvio	132 233 000
2002 tilinpäätös	108 065 713
2001 tilinpäätös	80 522 709

62. EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus työministeriön osalta (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että myöntämisvaltuus kasvaa 77 837 000 eurosta 80 065 000 euroon.

Selvitysosa: Myöntämisvaltuuden kasvu 2 228 000 eurolla johtuu vuosina 2000—2001 myönnetyistä myöntämisvaltuuksista purkautuneiden myöntämisvaltuuksien uudelleenbudjetoinnista, ja varautumisesta ko-

mission innovatiivisten toimien eli ns. pilottiprojektien valtion osarahoitukseen. Myöntämisvaltuuden lisäystä aiheuttaa lisäksi tavoite 1- ja 2-ohjelmien teknisen avun hallinnonaloittaisen jakauman tarkistus. Myöntämisvaltuuden mitoituksessa on otettu lisäyksenä huomioon 121 000 euroa siirtona momentilta 26.98.62 Urban-yhteisöaloiteohjelmaa varten.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2003 lisätalousarvio	—
2003 talousarvio	90 026 000
2002 tilinpäätös	68 042 423
2001 tilinpäätös	40 268 163

06. Työvoimapolitiikan toimeenpano

Luvun perustelut muutetaan seuraaviksi:

Momenteilta 34.06.64 ja 34.06.77 saa tehdä vuonna 2003 enintään 37 106 000 euron arvosta uusia sitoumuksia työllisyysperusteisiin investointeihin. Vuoden 2003 valtuuden käyttämättä jääneestä osasta saa tehdä sitoumuksia vuonna 2004.

02. Palkkaperusteinen työllistämistuki valtionhallinnolle (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 7 000 000 euroa.

Momentin perustelujen toinen virke muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain (1295/2002) mukaisten palkkausmenojen ja työllistämisestä aiheutuvien muiden menojen maksamiseen valtion virastoissa ja laitoksissa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve perustuu TE-keskuksilta saatuun selvitykseen aktiivisen työvoimapolitiikan volyymin lisätarpeesta. Volyymilisäys on noin 370 henkilöä. Momentin perustelujen muutos aiheutuu 1.1.2003 voimaan tulleesta laista julkisesta työvoimapalvelusta.

2003 lisätalousarvio	7 000 000
2003 talousarvio	34 100 000
2002 tilinpäätös	50 296 218
2001 tilinpäätös	46 477 312

21. Työvoima-asiain paikallishallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 2 845 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	2 845 000
2003 talousarvio	118 375 000
2002 tilinpäätös	117 432 000
2001 tilinpäätös	116 480 567

25. Työvoimapalvelujen erityismenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 250 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös ulkomaalaislain (378/1991) 18 a §:n mukaisen kielikokeen laatimisesta ja järjestämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen.

Momentin perustelujen toinen virke muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää ammatinvalinnanohjaukseen liittyvien tukitoimenpiteiden korvaamiseen sekä vajaakuntoisten työhönsijoittumisen tukemiseen ja muiden vaikeasti työllistettävien palveluun julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain, julkisesta työvoimapalvelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (1344/2002), työttömyysturvalain (1290/2002) sekä julkiseen työvoimapalveluun kuuluvista etuuksista annetun valtioneuvoston asetuksen (1346/2002) mukaisesti.

Momentin perustelujen neljäs virke muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää ryhmäpalveluna järjestettävään työnhakuvalmennuk-

seen osallistuvien työttömien työnhakijoiden matkakustannusten korvaamiseen julkiseen työvoimapalveluun kuuluvista etuuksista annetun valtioneuvoston asetuksen mukaisesti.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve perustuu TE-keskuksilta saatuun selvitykseen. Lisämäärärahasta on tarkoitus käyttää työhönsijoittumisen ja ammatinvalinnanohjauksen erityismenoihin 200 000 euroa ja pitkäaikaistyöttömien eläke-edellytysten selvittämiseen 50 000 euroa.

Momentin perustelujen täydennyksellä oikeutetaan määrärahan käyttö 1.10.2003 voimaan tulevan ulkomaalaislain 18 a §:ssä paluumuuttajilta edellytettävän suomen tai ruotsin kielikokeen järjestämisestä sekä kokeen laatimisesta aiheutuvien menojen maksamiseen. Muut perustelujen muutokset aiheutuvat 1.1.2003 voimaan tulleista työttömyysturvalaista sekä laista julkisesta työvoimapalvelusta ja sen nojalla annetuista valtioneuvoston asetuksista.

2003 lisätalousarvio	250 000
2003 talousarvio	12 767 000
2002 tilinpäätös	9 497 404
2001 tilinpäätös	11 574 749

27. Valmentavan työvoimakoulutuksen ja työvoimapalvelujen hankinta (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 4 250 000 euroa.

Lisäksi momentin perustelut muutetaan seuraaviksi:

Määrärahaa saa käyttää julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain mukaisesti hankittavaan valmentavaan koulutukseen, julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 3 luvun 1 §:n mukaisten työvoimapalveluja täydentävien palvelujen hankintaan ja starttiselvitysten hankintaan. Määrärahaa saa käyttää työnhaku- ja ryhmävalmennuksesta aiheutuneiden tapaturmakorvausten ja työnhaku- ja ryhmävalmennuksessa olevien ryhmävastuuvakuutusten maksamiseen sekä Valtiokonttorin näistä perimien hoitokulujen maksamiseen. Lisäksi määrärahaa saa käyttää työnetsijätoimintakokeilun järjestämiseen.

Vuonna 2003 saa tehdä julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 6 luvun 5 §:n mukaisia valmentavan koulutuksen hankintasopimuksia siten, että niistä saa aiheutua valtiolle menoja vuoden 2003 jälkeen enintään 13 700 000 euroa. Julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 3 luvun 1 §:n mukaisten työvoimapalveluja täydentävien palvelujen hankinnasta saa aiheutua valtiolle menoja vuoden 2003 jälkeen enintään 840 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan mitoituksessa on vähennyksenä otettu huomioon 4 342 000 euron siirto työnetsijäpalkkioihin varatusta määrärahasta momentille 34.06.29 ja lisäyksenä 92 000 euron siirto valmentavan työvoimakoulutuksen hankintaan momentilta 34.06.63. Työnetsijäpalvelut eivät toteudu etukäteen arvioitujen volyymien suuruisina, joten työnetsijäpalkkioihin varatusta 12 000 000 euron määrärahasta on edellä esitetyn 4 342 000 euron siirron lisäksi tarkoitus käyttää 5 658 000 euroa valmentavan koulutuksen hankintaan. Valmentavan koulutuksen määrärahalisäys on 5 750 000 euroa, josta osa menee kuluvan vuoden arvioitua korkeamman hintatason kattamiseen ja osa volyymin lisäykseen. Lisämäärärahan tarve perustuu TE-keskuksilta saatuun selvitykseen aktiivisen työvoimapolitiikan volyymin lisätarpeesta. Volyymilisäys on noin 110 000 opiskelijatyöpäivää eli keskimäärin noin 440 henkilöä. Koulutuksen myöntämisvaltuuden tarve kasvaa 4 000 000 eurolla. Muut momentin perustelujen muutokset aiheutuvat 1.1.2003 voimaan tulleesta laista julkisesta työvoimapalvelusta.

2003 lisätalousarvio	-4 250 000
2003 talousarvio	57 300 000
2002 tilinpäätös	31 679 985

29. Ammatillisen työvoimakoulutuksen hankinta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 17 400 000 euroa.

Lisäksi momentin perustelujen toinen virke muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain mukaisesti hankittavaan ammatilliseen koulutukseen.

Momentin perustelujen viides virke muutetaan siten, että vuonna 2003 saa tehdä julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 6 luvun 5 §:n mukaisia ammatillisen koulutuksen hankintasopimuksia siten, että niistä saa aiheutua valtiolle menoja vuoden 2003 jälkeen enintään 57 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahasta 4 342 000 euroa on siirtoa momentilta 34.06.27 ja 4 152 000 euroa siirtoa momentilta 34.06.63. Ammatillisen koulutuksen määrärahalisäyksestä osa menee kuluvan vuoden arvioitua korkeamman hintatason kattamiseen ja osa volyymin lisäykseen. Lisämäärärahan tarve perustuu TE-keskuksilta saatuun selvitykseen aktiivisen työvoimapolitiikan volyymin lisätarpeesta. Volyymilisäys on noin 140 000 opiskelijatyöpäivää eli keskimäärin noin 560 henkilöä. Koulutuksen myöntämisvaltuuden tarve kasvaa 12 000 000 eurolla. Momentin muut perustelujen muutokset aiheutuvat 1.1.2003 voimaan tulleesta laista julkisesta työvoimapalvelusta.

2003 lisätalousarvio	17 400 000
2003 talousarvio	123 380 000
2002 tilinpäätös	119 951 674
2001 tilinpäätös	130 474 490

30. Palkkaperusteinen työllistämistuki kunnille ja kuntayhtymille (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 3 000 000 euroa.

Lisäksi momentin perustelujen toinen virke muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain mukaisten valtionapujen ja lain 7 luvun 12 §:n edellyttämien lisätukien maksamiseen.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve perustuu TE-keskuksilta saatuun selvitykseen aktiivisen työvoimapolitiikan volyymin lisätarpeesta. Volyymilisäys on noin 400 henkilöä. Momentin perustelujen muutokset aiheutuvat 1.1.2003 voimaan tulleesta laista julkisesta työvoimapalvelusta.

2003 lisätalousarvio	3 000 000
2003 talousarvio	78 050 000
2002 tilinpäätös	85 498 936
2001 tilinpäätös	95 272 667

50. Työvoimapoliittiseen aikuiskoulutukseen osallistuvien opintososiaaliset edut (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 3 570 000 euroa.

Lisäksi momentin perustelujen toinen virke muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain mukaisten opintososiaalisten etuuksien maksamiseen sekä työttömyyskassojen hallintokulujen maksamiseen.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu momenttien 34.06.27 ja 34.06.29 määrärahoilla hankittavan työvoimakoulutuksen lisäämisestä noin 250 000 opiskelijatyöpäivällä. Momentin perustelujen muutokset aiheutuvat 1.1.2003 voimaan tulleesta laista julkisesta työvoimapalvelusta.

2003 lisätalousarvio	3 570 000
2003 talousarvio	119 460 000
2002 tilinpäätös	94 400 081
2001 tilinpäätös	83 987 719

52. Työmarkkinatuki (arviomääräraha)

Momentin perustelujen toinen virke muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää työttömyysturvalain sekä maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta annetun lain (493/1999) perusteella maksettavan työmarkkinatuen ja ylläpitokorvausten maksamiseen.

Selvitysosa: Momentin perustelujen muutokset aiheutuvat 1.1.2003 voimaan tulleesta työttömyysturvalaista.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2003 lisätalousarvio	—
2003 talousarvio	1 034 000 000
2002 tilinpäätös	1 009 658 838
2001 tilinpäätös	885 541 349

63. Valtionapu työttömyyden lieventämiseen (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 4 244 000 euroa.

Lisäksi momentin perustelujen toinen kappale muutetaan seuraavaksi:

Määrärahaa saa käyttää työllistämistukien maksamiseen julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain sekä sen nojalla eräiden työllisyysmäärärahojen käytöstä annetun valtioneuvoston asetuksen (1345/2002) mukaisesti. Määrärahaa saa käyttää ennen työllisyyslain voimaantuloa palkattujen ja edelleen samassa työsuhteessa olevien vajaakuntoisten henkilöiden palkkaamisesta aiheutuviin menoihin. Määrärahaa saa käyttää myös työelämävalmennuksesta aiheutuneiden tapaturmakorvausten ja työelämävalmennuksessa olevien ryhmävastuuvakuutusten sekä Valtiokonttorin näistä perimien hoitokulujen maksamiseen.

Selvitysosa: Vähennyksestä 92 000 euroa on siirtoa momentille 34.06.27 ja 4 152 000 euroa siirtoa momentille 34.06.29. Volyymin vähennys on noin 700 henkilöä.

Momentin perustelujen muutokset aiheutuvat 1.1.2003 voimaan tulleesta laista julkisesta työvoimapalvelusta ja sen nojalla eräiden työllisyysmäärärahojen käytöstä annetusta valtioneuvoston asetuksesta. Enimmäismäärän, 3 400 000 euroa, poisto momentin perusteluista lisää momentin määrärahojen joustavampaa käyttöä. Momentille ei tämän johdosta esitetä lisämäärärahaa.

2003 lisätalousarvio	-4 244 000
2003 talousarvio	162 750 000
2002 tilinpäätös	131 141 264
2001 tilinpäätös	130 856 654

64. Työllisyysperusteiset siirtomenot investointeihin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 500 000 euroa.

Selvitysosa: Momenttien 34.06.64 ja 34.06.77 yhteinen myöntämisvaltuus kasvaa 3 000 000 eurolla, jonka käyttö on tarkoitus kohdistaa kokonaisuudessaan tälle momentille.

Vuoden 2003 valtuuden kasvun johdosta arvioidaan momentille aiheutuvan menojen lisäystä 500 000 euroa vuonna 2003 ja 2 500 000 euroa vuonna 2004.

2003 lisätalousarvio	500 000
2003 talousarvio	12 000 000
2002 tilinpäätös	3 757 096
2001 tilinpäätös	14 295 974

65. Liikkuvuusavustus (arviomääräraha)

Momentin perustelujen toinen kappale muutetaan seuraavaksi:

Määrärahaa saa käyttää julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 10 luvun 1 §:n mukaisesti työttömän tai työttömyysuhan alaisen työnhakijan taloudelliseen tukemiseen, jos hän hakee tai siirtyy työhön asuinpaikkakuntansa työssäkäyntialueen ulkopuolelle. Julkiseen työvoimapalveluun kuuluvista etuuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 2 luvun 4 ja 5 §:ien mukaan työnhakijalle voidaan myöntää liikkuvuusavustuksena matkakustannusten korvausta Suomen alueella tehtävästä matkasta, jonka hän tekee työpaikkaan tutustumista, palvelussuhteen solmimista tai uuteen työpaikkaan siirtymistä varten.

Selvitysosa: Momentin perustelujen muutokset aiheutuvat 1.1.2003 voimaan tulleesta laista julkisesta työvoimapalvelusta ja sen nojalla annetusta valtioneuvoston asetuksesta.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2003 lisätalousarvio	—
2003 talousarvio	2 523 000
2002 tilinpäätös	2 014 053
2001 tilinpäätös	2 030 277

77. Sijoitusmenot työllisyyden turvaamiseksi (arviomääräraha)

Momentin perustelujen kolmas kappale muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää eräiden työllisyysmäärärahojen käytöstä annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n mukaisiin valtion investointikohteisiin sekä investoinneiksi katsottavien valtion hankinnoista aiheutuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Momentin perustelujen muutokset aiheutuvat 1.1.2003 voimaan tulleesta laista julkisesta työvoimapalvelusta ja sen nojalla eräiden työllisyysmäärärahojen käytöstä annetusta valtioneuvoston asetuksesta.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2003 lisätalousarvio	—
2003 talousarvio	16 410 000
2002 tilinpäätös	9 875 500
2001 tilinpäätös	15 809 665

07. Pakolais- ja siirtolaisuusasiat

21. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanottotoiminta valtion osalta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 67 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

2003 lisätalousarvio	67 000
2003 talousarvio	6 635 000
2002 tilinpäätös	6 970 714
2001 tilinpäätös	6 394 275

Pääluokka 35
YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ympäristöministeriö

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 356 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.

Virossa toteutettavan, rakentamiseen liittyvän EU:n Twinning-projektin bruttotulojen ja -menojen lisäys on 148 000 euroa.

Menojen ja tulojen erittely:	€
Bruttomenot	23 023 000
Bruttotulot, EU-tulot	298 000
Nettomenot	22 725 000
2003 lisätalousarvio	356 000
2003 talousarvio	22 369 000
2002 tilinpäätös	19 009 000
2001 tilinpäätös	18 479 480

10. Ympäristön suojelu

70. Ympäristövahinkojen torjunta-alusten peruskorjaus (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 6 300 000 euroa.

Suomen ympäristökeskus oikeutetaan tekemään sopimus Rajavartiolaitoksen kahden Tursas-luokan vartiolaivan varustamisesta öljyntorjuntavarustein.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää myös Rajavartiolaitoksen kahden vartiolaivan öljyntorjuntavalmiuden parantamisen edellyttämän torjuntavarustuksen aiheuttamien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Momentin nimike on muutettu.

Suomen öljyntorjuntavalmiuksien parantamiseksi varustetaan kaksi Rajavartiolaitoksen vartiolaivaa niiden peruskorjauksen yhteydessä öljyntorjuntavarustein. Öljyntorjuntavalmiuden parantamisen edellyttämät menot saadaan korvauksena öljysuojarahastosta. Korvaukset tuloutetaan momentille 12.35.60. Öljysuojarahaston maksuvalmiuden turvaamiseksi joudutaan jatkamaan korotetun öljysuojamaksun perimistä, mihin liittyen hallitus antaa eduskunnalle esityksen laiksi öljysuojarahastolain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain muuttamisesta. Valtuudesta aiheutuu menoja vuoden 2003 jälkeen 6 300 000 euroa.

2003 lisätalousarvio	6 300 000
2003 talousarvio	6 300 000

77. Ympäristötyöt (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 000 000 euroa keskeneräisten hankkeiden nopeuttamiseksi työllisyyssyistä.

Selvitysosa: Lisämäärärahasta 350 000 euroa käytetään Lapin matkailuelinkeinon kannalta tärkeän Saariselkä—Ivalo -siirtoviemärihankkeen nopeuttamiseen.

2003 lisätalousarvio	1 000 000
2003 talousarvio	9 900 000
2002 tilinpäätös	8 664 000
2001 tilinpäätös	8 661 678

20. Yhdyskunnat, alueidenkäyttö ja luonnonsuojelu

22. Luonnonsuojelualueiden hoito ja kunnossapito (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 4 346 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 246 000 euroa aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta ja 300 000 euroa Metsähallituksen kiinteistönhallintapalvelujen muuttamisesta arvonlisäverollisiksi. Lisämäärärahasta käytetään 1 000 000 euroa kansallispuistojen palvelujen täydennys- ja uusimishankkeiden aientamiseen luonto- ja virkistysmatkailun edellytysten parantamiseksi ja 2 800 000 euroa Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden turvaamiseen tähtäävän toimintaohjelman toteuttamiseen.

2003 lisätalousarvio	4 346 000
2003 talousarvio	17 867 000
2002 tilinpäätös	15 335 000
2001 tilinpäätös	13 969 353

74. Luonnonsuojelualueiden talonrakennustyöt (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 000 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahalla parannetaan luontomatkailun ja siihen kytkeytyvän elinkeinotoiminnan edellytyksiä.

Lisämääräraha käytetään Saaristomeren kansallispuiston ja muiden merialueiden kansallispuistojen peruspalveluiden kehittämiseen, Nuuksion kansallispuiston kehittämishankkeisiin ja Leivonmäen, Repoveden ja eräiden muiden kansallispuistojen palveluvarustuksen parantamiseen.

2003 lisätalousarvio	1 000 000
2003 talousarvio	345 000
2002 tilinpäätös	505 000
2001 tilinpäätös	504 564

30. Asumisen edistäminen

60. Siirto valtion asuntorahastoon

Momentin perusteluja muutetaan siten, että omistusasuntolainojen valtiontakauksista annetun lain mukaisten valtionvastuiden kokonaismäärä saa vapaarahoitteisissa ja asp-lainoissa olla yhteensä enintään 1 700 000 000 euroa vuoden 2003 lopussa.

Selvitysosa: Kotitalouksien hakeutuessa enenevästi omistusasuntoon on vilkastunut omistusasuntorakentaminen muodostunut tärkeäksi työllisyyttä ylläpitäväksi tekijäksi. Sen edellytyksiä turvataan korottamalla omistusasuntolainojen valtiontakausten kokonaisvaltuutta 100 000 000 eurolla. Takauslainoista noin puolet kohdistuu 30-vuotiaille tai nuoremmille asunnonostajille tai -rakentajille ja siten ensiasunnon hankintaan.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.	2003 lisätalousarvio	—
	2003 talousarvio	—
	2002 tilinpäätös	—
	2001 tilinpäätös	—

40. Alueelliset ympäristökeskukset

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	2003 lisätalousarvio	1 353 000
Momentille myönnetään lisäystä 1 353 000 euroa.	2003 talousarvio	59 582 000
	2002 tilinpäätös	58 438 000
Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.	2001 tilinpäätös	55 861 770

50. Ympäristölupavirastot

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	2003 lisätalousarvio	97 000
Momentille myönnetään lisäystä 97 000 euroa.	2003 talousarvio	4 725 000
	2002 tilinpäätös	4 740 000
Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.	2001 tilinpäätös	4 578 244

60. Suomen ympäristökeskus

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	2003 lisätalousarvio	428 000
Momentille myönnetään lisäystä 428 000 euroa.	2003 talousarvio	23 057 000
	2002 tilinpäätös	22 425 000
Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.	2001 tilinpäätös	21 799 846

70. Valtion asuntorahasto

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	2003 lisätalousarvio	75 000
Momentille myönnetään lisäystä 75 000 euroa.	2003 talousarvio	4 382 000
	2002 tilinpäätös	4 304 000
Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion virka- ja työehtosopimuksesta.	2001 tilinpäätös	3 522 360

99. Ympäristöministeriön hallinnonalan muut menot

62. EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus ympäristöministeriön osalta (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että myöntämisvaltuus kasvaa 9 203 000 eurosta 9 478 000 euroon.

Selvitysosa: Myöntämisvaltuuden kasvu 275 000 eurolla aiheutuu vuosina 2000 ja 2001 myönnetyistä myöntämisvaltuuksista purkautuneiden myöntämisvaltuuksien uudelleenbudjetoinnista.

Vuoden 2003 myöntämisvaltuudesta arvioidaan aiheutuvan menoja 2 525 000 euroa vuonna 2003, 3 900 000 euroa vuonna 2004 ja 3 053 000 euroa vuonna 2005.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2003 lisätalousarvio	—
2003 talousarvio	9 270 000
2002 tilinpäätös	5 848 064
2001 tilinpäätös	3 569 338